

2016 Holbæk

**Erhvervsfremme
under lup**

- fakta, effekter og benchmarking med andre kommuner**

Et nyt videngrundlag for den lokale erhvervspolitik

Hvert år vejledes mere end 50.000 iværksættere og virksomheder i den lokale erhvervsservice i Danmark. Det er vigtigt, at vejledningen skaber værdi for virksomhederne, og at kommunernes investeringer i lokal erhvervsfremme giver resultater. I form af flere arbejdspladser, øget vækst, færre konkurser, mv.

Hidtil har vores viden om effekterne af den lokale erhvervsservice været begrænset. Både på landsplan og i den enkelte kommune.

Analyserne i "*Erhvervsfremme under lup*" er baseret på en ny, fælles metode til at opgøre aktiviteter og resultater i den lokale erhvervsservice – og til at sammenligne indsatsen på tværs af kommuner.

Samtidig indeholder publikationen fakta om erhvervslivets sammensætning i den enkelte kommune og om kommunens erhvervspræstationer i forhold til resten af landet.

Formålet er at skabe et faktabaseret videngrundlag, som kan anvendes til at videreudvikle og styrke den lokale erhvervsfremme.

Konceptet bag *Erhvervsfremme under lup* er udviklet i et samarbejde mellem IRIS Group samt Køge, Guldborgsund, Holbæk, Lolland, Randers og Aalborg kommuner.

INDHOLD

i. Hovedresultater

ii. Læsevejledning

1. Fakta om brugen af lokal erhvervsservice

- Antal vejledte
- Vejledte i procent af alle virksomheder
- Karakteristik af vejledte
- Ressourceforbrug

2. Brugernes udbytte af lokal erhvervsservice

- Effekter på kompetencer og forretningsgrundlag
- Indgang til regionale og nationale erhvervsfremmeordninger
- Effekter på omsætning og beskæftigelse

3. Fakta om kommunens erhvervmæssige præstationer

- Iværksætteri
- Vækstvirksomheder
- Internationalisering
- Erhvervmæssig specialisering
- Produktivitet

4. Erhvervslivet ønsker til den fremtidige lokale erhvervsfremmeindsats

- Hvad udfordrer virksomhederne?
- Ønsker til lokale erhvervsfremme
- Det nuværende samspil med kommunen og Erhvervsforum
- Holbæks styrker og svagheder

Bilag

- Bilag 1: Erhvervsspecialisering og udvikling
- Bilag 2: Datagrundlag og metode
- Bilag 3: Spørgeskemabesvarelser

HOVEDRESULTATER

Fokus på etablerede virksomheder

Siden 2012 har Holbæk Erhvervsforum vejledt mellem 200-250 personer og virksomheder om året. I forhold til andre kommuner vejleder Holbæk relativt mange etablerede virksomheder (mindst tre år gamle).

Særligt vægt på industri, service og engros-handel

2/3 af de vejledte er virksomheder inden for vidensservice, bygge & anlæg, industri og engros-handel. Til sammenligning fylder disse erhverv 1/3 af virksomhedsbestanden i Holbæk.

Betydelige effekter

De vejledte er generelt tilfredse med vejledningen i Holbæk Erhvervsforum. Mere end 90 procent af iværksætterne og 70 procent af de etablerede virksomheder oplever, at vejledningen styrker deres kompetencer og forretningsgrundlag.

Der er dog forholdsvis mange virksomheder, der kun er delvist enige i, at Erhvervsforums ydelser er relevante for dem.

De gennemførte interviews viser, at der er en række ønsker til nye fokusområder i erhvervsfremmetilbuddene (se del 4). Samtidig er der hos en del virksomheder et ønske om en tættere dialog, og at Erhvervsforum er mere opsøgende.

Beskeden brobygning til andre erhvervsfremmeaktører

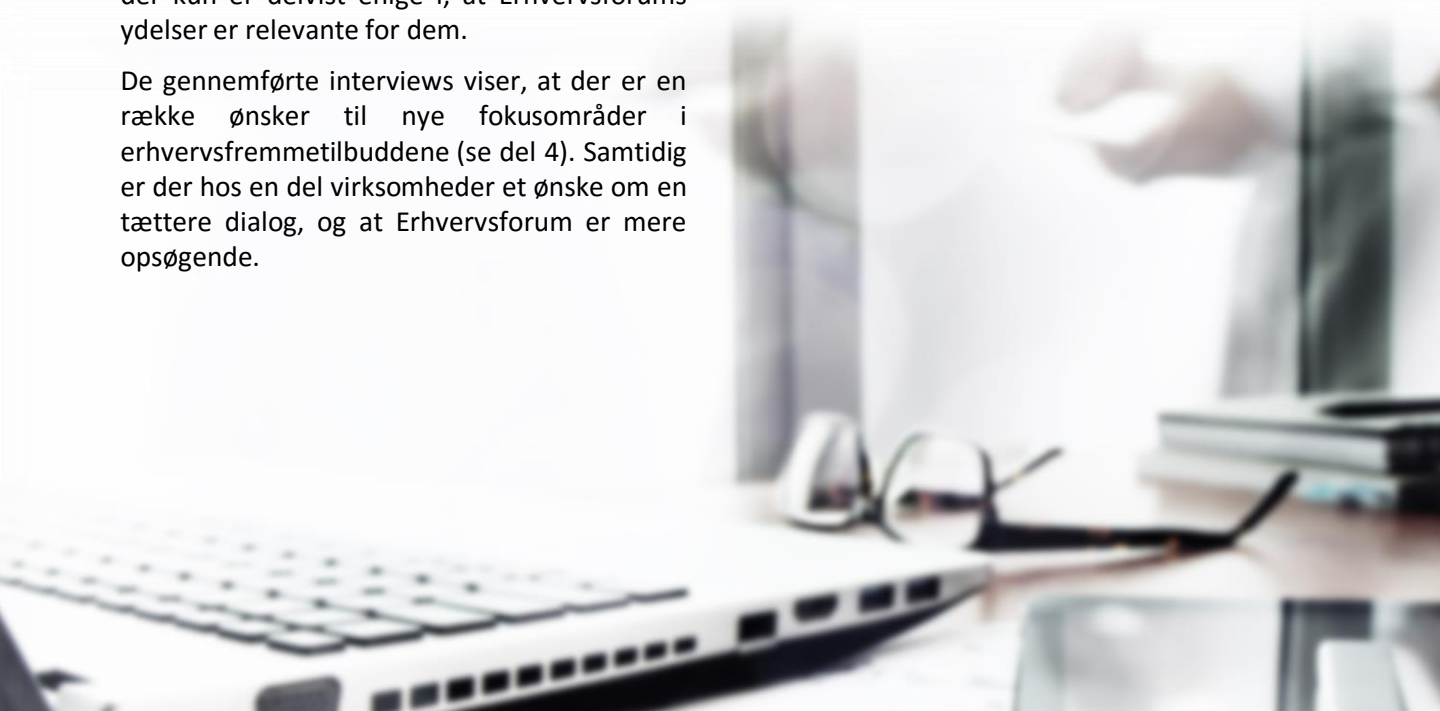
Virksomheder i Holbæk benytter i langt mindre grad regionale og nationale erhvervsfremmetilbud end virksomheder i resten af landet. Samtidig henviser Holbæk Erhvervsforum i mindre grad til andre aktører i erhvervsfremmesystemet end de øvrige kommuner. Her er et vigtigt forbedringspotentiale.

Jævne erhvervspræstationer

Holbæk Kommune har en lidt større andel vækstvirksomheder sammenholdt landsgennemsnittet.

På den anden side ligger kommunen under landsgennemsnittet, når det gælder iværksætteri, produktivitet og internationalisering.

Virksomhederne lægger vægt på, at der arbejdes på at styrke kommunens attraktivitet. Især fordi adgang til kvalificeret arbejdskraft udgør en stigende udfordring for mange virksomheder.

LÆSEVEJLEDNING OG INTRODUKTION TIL ANALYSEN

Sammenligningskommuner

I rapporten bliver Holbæk Erhvervsforums og Holbæk Kommunes resultater sammenlignet med en række sammenligningskommuner under ét. Disse udgøres af Køge, Guldborgsund, Lolland, Randers og Aalborg Kommuner. Sammenligningsgrundlaget vil løbende blive opdateret, når nye kommuner deltager i *Erhvervsfremme under lup*.

I sammenligningsgrundlaget vægter alle kommuner lige meget.

Definition af brugertyper

I analysen opererer vi med tre typer af brugere af den lokale erhvervsservice:

- *Førstartere*: Vejledte personer, som på vejledningstidspunktet ikke havde et CVR-nummer.
- *Iværksættere*: Vejledte virksomheder, som på vejledningstidspunktet højst er tre år gamle.
- *Etablerede virksomheder*: Vejledte etablerede virksomheder, som på vejledningstidspunktet er mere end tre år gamle.

Analysens datagrundlag

Vi anvender i analysen flere forskellige datakilder (se også bilaget):

- CVR-data over brugere indhentet hos de enkelte kommuner
- Registerdata fra Danmark Statistik
- Spørgeskema blandt vejledte i den kommunale erhvervsservice
- Erhvervsstyrelsens Væksthusstatistik, Forsknings- og Innovationsstyrelsens InnovationDanmark database, Markedsmodningsfondens brugerdatabase og Eksportrådets kundedatabase.

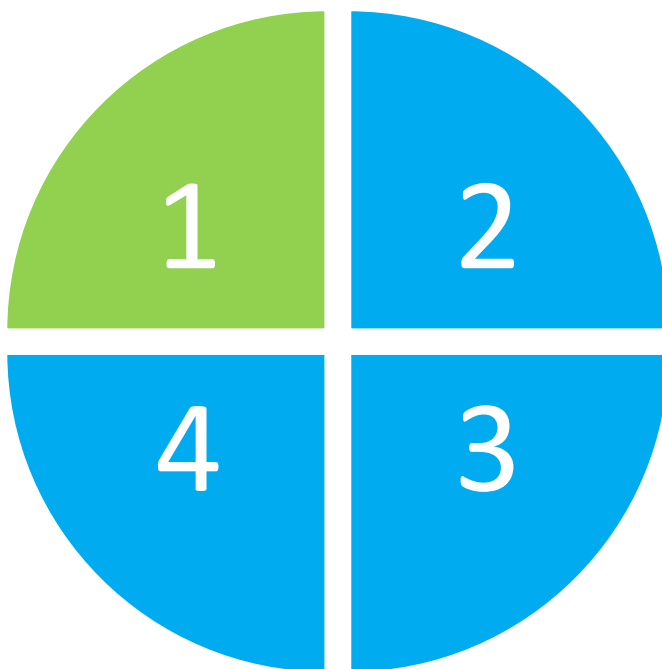
Hvad omfatter analysen?

Effektvurderingen (del 1-2) fokuserer på den del af den lokale erhvervsserviceindsats, der vedrører individuel vejledning af førstartere, iværksættere og etablerede virksomheder. Alle lokale erhvervsserviceenheder i Danmark beskæftiger sig med 1-1 vejledning. I nogle kommuner udgør individuel vejledning det meste af erhvervsserviceindsatsen, mens man i andre kommuner også udbyder en række andre aktiviteter og ydelser.

Det gælder fx tiltrækning af virksomheder, klyngeudviklingsprojekter, seminarer, gå-hjem-møder, innovationsprojekter, udvikling af nye uddannelser, mv. Omfang, karakter og indhold af disse ydelser varierer meget mellem kommunerne og er ikke omfattet af effektvurderingen i del 1-2.

Del 3 fokuserer på generelle erhvervspræstationer, hvor kommunen sammenlignes med andre kommuner på nøgleindikatorer for iværksætteri, vækst, eksport, erhvervsspecialisering, mv.

Endelig fokuserer del 4 på erhvervslivets udfordringer og ønsker til den fremtidige erhvervsfremmeindsats i Holbæk. Del 4 er baseret på interviews med en række af kommunens virksomheder.

1. FAKTA OM BRUGEN AF LOKAL ERHVERVSSERVICE

- Antal vejledte
- Vejledte i procent af alle virksomheder
- Karakteristik af vejledte
- Ressourceforbrug

1. FAKTA OM BRUGEN AF LOKAL ERHVERVSSERVICE

Introduktion

Del 1 indeholder seks figurer og belyser *profilen* af de vejledte i den lokale erhvervsseervice. Formålet er at give et kvantitativt billede af de personer, iværksættere og virksomheder, der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsseervice. Endvidere vises ressourceforbruget i den lokale erhvervsservice.

Hvad viser data?

Holbæk Erhvervsforum har siden 2012 vejledt 200-250 personer og virksomheder årligt. Cirka 60 procent af de vejledte er etablerede virksomheder (mindst tre år gamle), hvilket er en betydeligt højere andel end i sammenligningskommunerne. Det afspejler sig også i, at en forholdsvis pæn andel af de vejledte har mere end 10 ansatte.

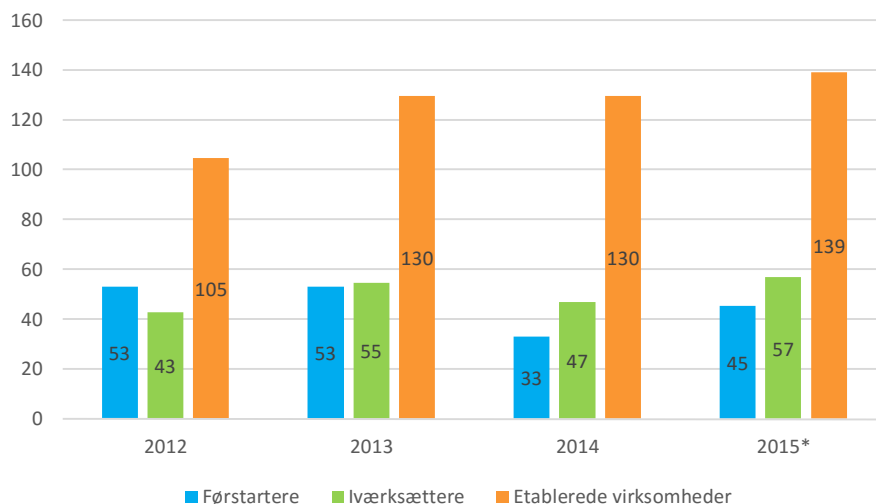
Der er en stor overvægt af virksomheder inden for videnservice, bygge og anlæg, industri og engroshandel blandt de vejledte. Disse erhverv fylder tilsammen næsten 65 % af de vejledte virksomheder, men kun cirka 33 % af den samlede virksomhedsbestand.

ANTAL VIRKSOMHEDER VEJLEDT I DEN LOKALE ERHVERVSSERVICE I KOMMUNEN

Figuren viser antallet af brugere, der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice i de senere år.

*2015 er en prognose for hele året.

Kilde: CVR-data fra lokal erhvervsservice

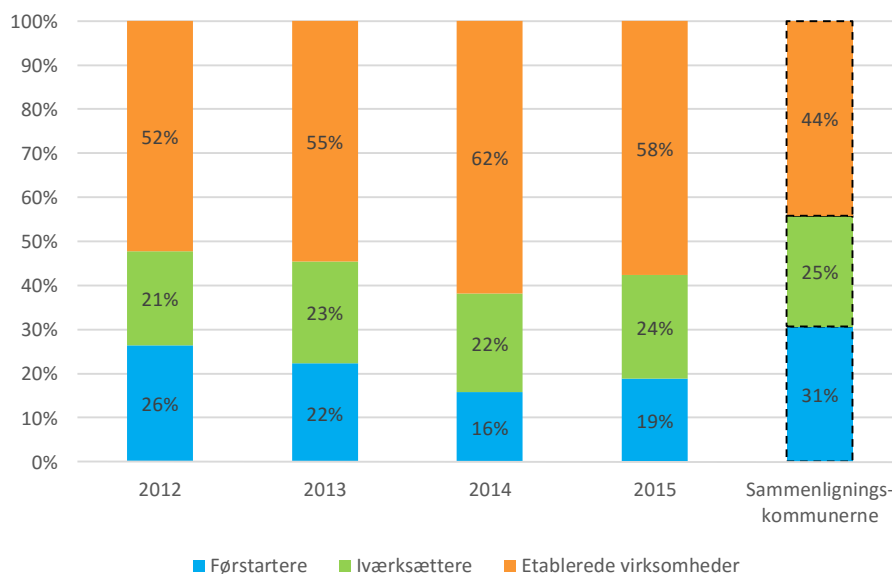

UDVIKLINGEN I ANDELEN AF VEJLEDTE FØRSTARTERE, IVÆRKSÆTTERE OG ETABLEREDE VIRKSOMHEDER

Figuren viser vejledte i kommunen fordelt på type for perioden 2012-2015.

Tal for sammenligningskommunerne er udregnet som den gennemsnitlige fordeling for perioden 2012-2015.

Kilde: CVR-data fra lokal erhvervsservice

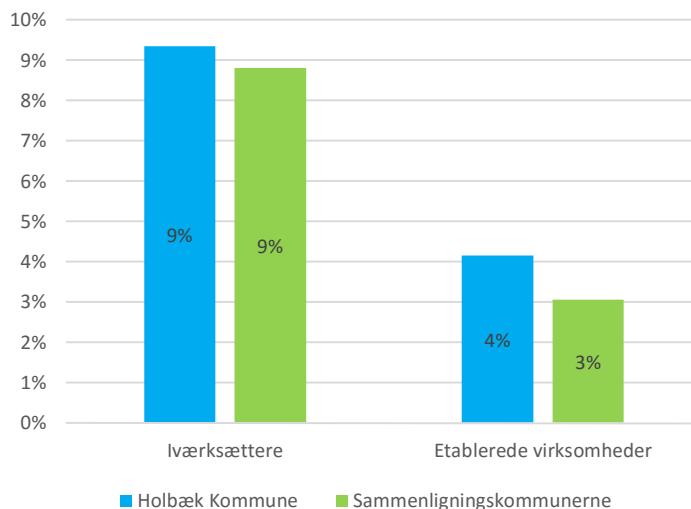

ANDEL VEJLEDTE VIRKSOMHEDER I FORHOLD TIL DEN SAMLEDE VIRKSOMHEDSBESTAND

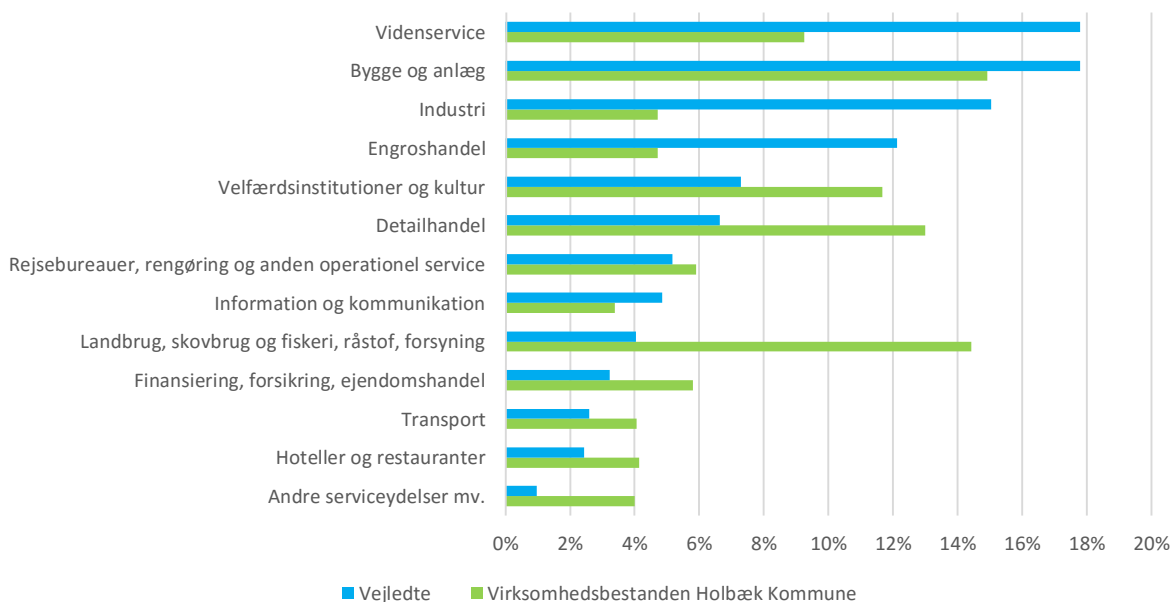
Figuren viser hvor stor en andel af kommunens virksomheder, der er blevet vejledt i den lokale erhvervsservice.

Figuren er opgjort som gennemsnit af perioden 2012-2014.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel) og CVR-data fra lokal erhvervsservice

ANDEL VEJLEDTE I DE ENKELTE BRANCHER SAMMENLIGNET MED BRANCHERNES STØRRELSE

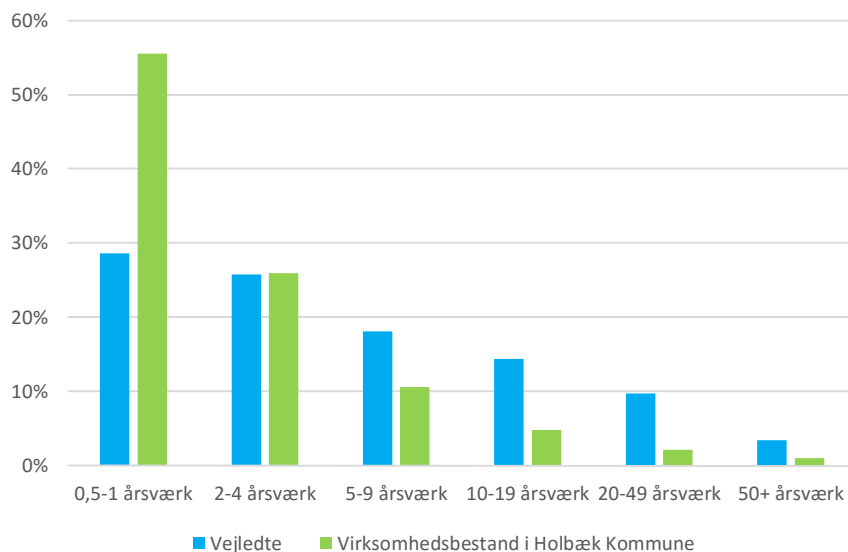
Figuren viser branchefordelingen for vejledte virksomheder i kommunen sammenholdt med branchernes størrelse i forhold til den samlede virksomhedsbestand i kommunen. Andelen er opgjort som et gennemsnit af perioden 2012-2014.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel) og CVR-data fra lokal erhvervsservice

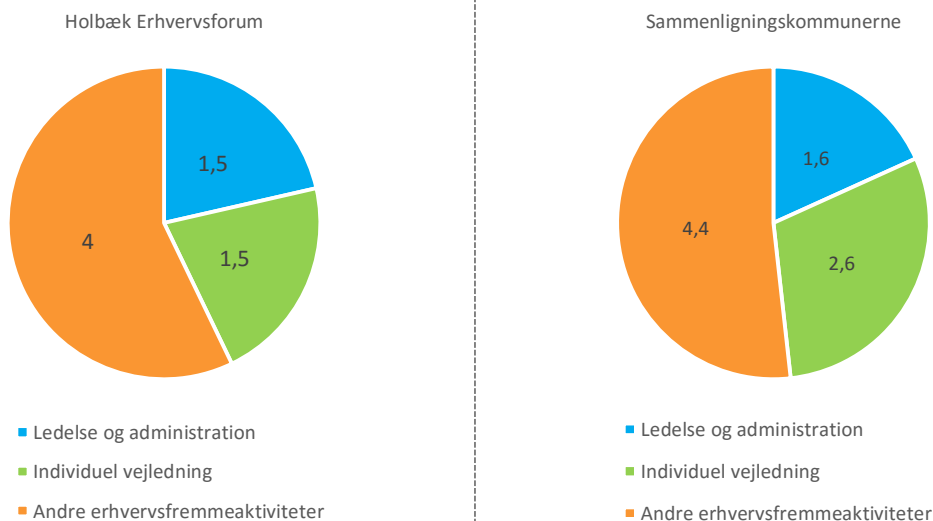
STØRRELSESFORDELING AF DE VEJLEDTE VIRKSOMHEDER

Figuren viser størrelsesfordelingen af henholdsvis de vejledte virksomheder i kommunen og kommunens samlede virksomhedsbestand.

Kilde: Danmarks Statistik (særlig) og CVR-data fra lokal erhvervsservice

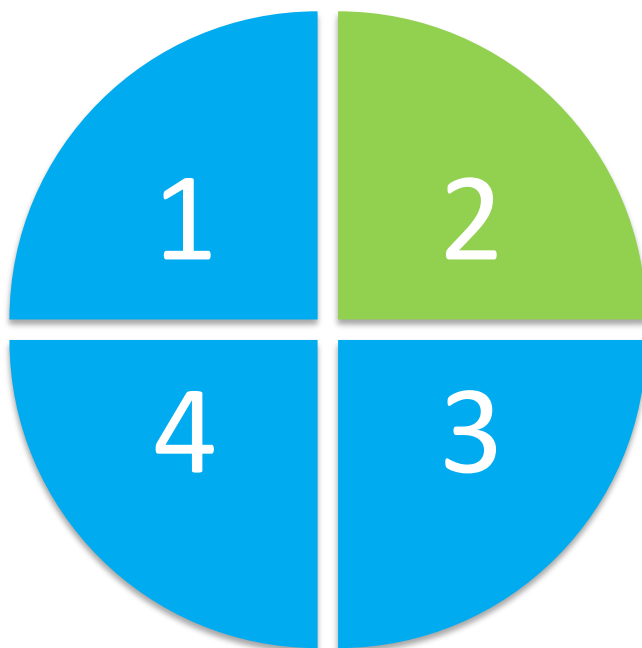
ANTAL ÅRSVÆRK AFSAT TIL LOKAL ERHVERVSSERVICE I 2015

Figuren viser hvor mange årsværk, der er afsat til lokal erhvervsservice i Holbæk Erhvervsforum, herunder til individuel vejledning, og hvor mange årsværk, der gennemsnitligt er afsat til lokal erhvervsservice i alle sammenligningskommuner.

Kilde: Holbæk Erhvervsforum og sammenligningskommunerne.

Note: I 2015 udgør budgettet 6,9 mio. kr. ekskl. tidsbegrænsede projekter. Heraf udgør Holbæk Kommunes basistilskud 4,0 mio. kr., svarende til 57 % af det samlede budget.

2. BRUGERNES UDBYTTE AF DEN LOKALE ERHVERVSSERVICE

- Effekter på kompetencer og forretningsgrundlag
- Indgang til regionale og nationale erhvervsfremmeordninger
- Effekter på omsætning og beskæftigelse

2. BRUGERNES UDBYTTE AF LOKAL ERHVERVSSERVICE

Introduktion

Del 2 indeholder 15 tabeller og figurer. De omhandler, hvad iværksættere og virksomheder får ud af vejledningen i den lokale erhvervsservice. Der fokuseres på tilfredshed med ydelserne, på de opnåede resultater og på den lokale erhvervsservice som indgang til regionale og nationale erhvervsfremmeydelser.

Del 2 omhandler også den økonomiske udvikling hos de vejledte iværksættere og virksomheder .

Hvad viser data?

De vejledte får et betydeligt udbytte af vejledningen. Mellem 70-95 % vurderer, at de har fået styrket deres kompetencer og forretningsgrundlag på mindst ét område. Det er særligt iværksætterne og førstarterne, der oplever et betydeligt udbytte.

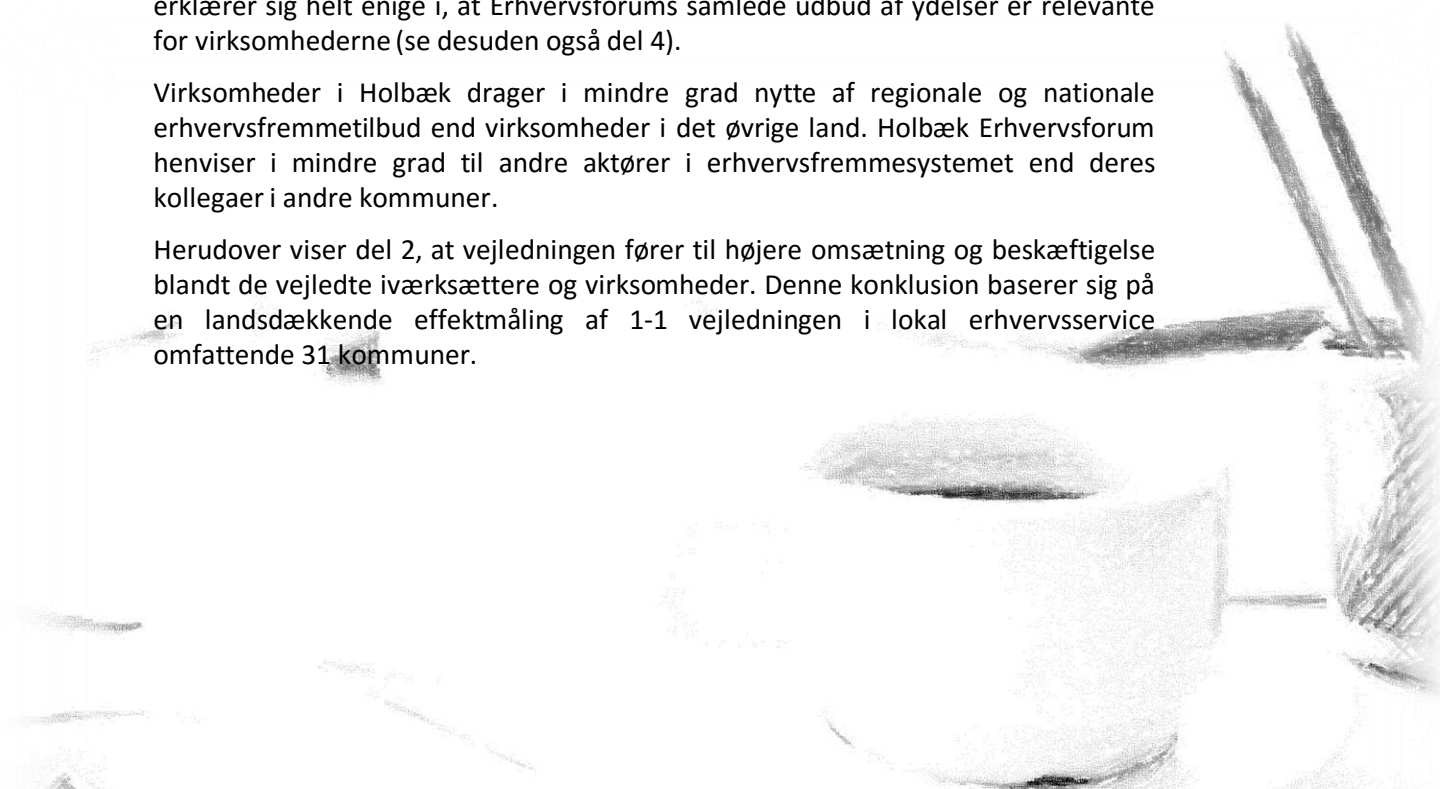
Holbæks førstartere oplever fx i betydeligt større omfang end i sammenligningskommunerne, at de får hjælp til afklaring mål, ambitioner og styrker/svagheder i forretningsidéen.

Når det gælder iværksættere og virksomheder, kommer Holbæk Erhvervsforum især stærkt ud, når det handler om at stimulere *netværk til andre virksomheder*.

De vejledte er tilfredse med vejledningen i Holbæk Erhvervsforum. Der kan dog spores forbedringspotentiale på nogle områder – det er kun en mindre del, der erklærer sig helt enige i, at Erhvervsforums samlede udbud af ydelser er relevante for virksomhederne (se desuden også del 4).

Virksomheder i Holbæk drager i mindre grad nytte af regionale og nationale erhvervsfremmetilbud end virksomheder i det øvrige land. Holbæk Erhvervsforum henviser i mindre grad til andre aktører i erhvervsfremmesystemet end deres kollegaer i andre kommuner.

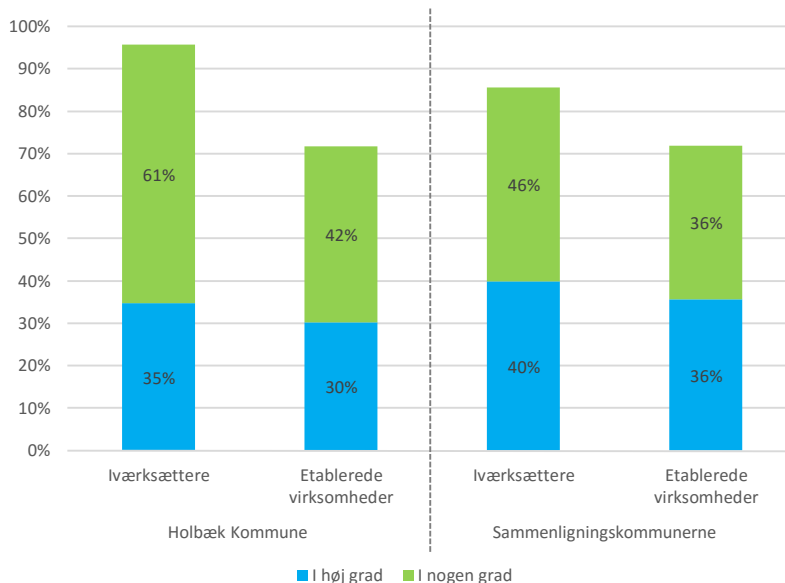
Herudover viser del 2, at vejledningen fører til højere omsætning og beskæftigelse blandt de vejledte iværksættere og virksomheder. Denne konklusion baserer sig på en landsdækkende effektmåling af 1-1 vejledningen i lokal erhvervsservice omfattende 31 kommuner.

VEJLEDNINGENS BIDRAG TIL UDVIKLING AF IVÆRKSÆTTERE OG ETABLEREDE VIRKSOMHEDER

Figuren viser andelen af henholdsvis iværksættere og etablerede virksomheder, der angiver, at de via vejledningen i høj eller i nogen grad har fået styrket kompetencer og forretningsgrundlag på mindst et af de områder, der er angivet i tabellen neden under.

Kilde: Spørgeskema blandt brugere af lokal erhvervsservice

VEJLEDNINGENS BIDRAG TIL UDVIKLING AF KOMPETENCER OG FORRETNINGSGRUNDLAG PÅ KONKRETE OMRÅDER

Tabellen viser andelen af iværksættere og etablerede virksomheder, der svarer i høj eller i nogen grad til, hvorvidt brugen af den lokale erhvervsservice har styrket virksomhedens kompetencer og forretningsgrundlag på en række områder.

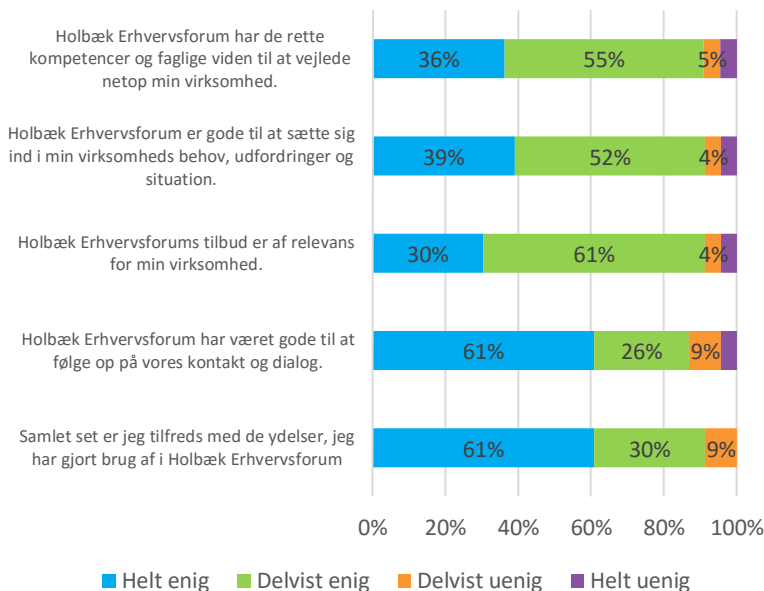
Kilde: Spørgeskema blandt brugere af lokal erhvervsservice

	Holbæk Kommune	Sammenligningskommunerne
Strategi eller forretningskoncept	41%	42%
Ledelse af virksomheden	28%	23%
Drift og arbejdsprocesser	21%	22%
Netværk til andre virksomheder	58%	40%
Rekruttering af arbejdskraft	9%	8%
Salg og markedsføring	30%	31%
Eksport og internationalisering	3%	9%
Innovation	8%	11%
Kapitalfremskaffelse og finansiering	3%	12%
Smidigere kontakt til eller bedre samarbejde med offentlige myndigheder	5%	15%
Viden om andre erhvervsfremmeaktører	32%	34%

IVÆRKSÆTTERNES TILFREDSHED MED VEJLEDNINGEN I HOLBÆK ERHVERVSFORUM

Figuren viser iværksætternes holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen i den lokale erhvervsservice.

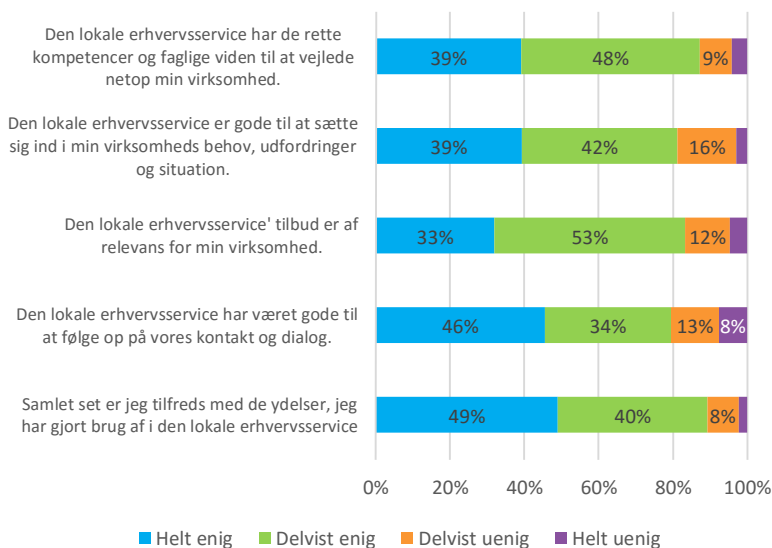
Kilde: Spørgeskema blandt kommunens brugere af lokal erhvervsservice

IVÆRKSÆTTERES TILFREDSHED MED VEJLEDNINGEN I SAMMENLIGNINGSKOMMUNERNE

Figuren viser iværksætternes holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen i den lokale erhvervsservice i sammenligningskommunerne.

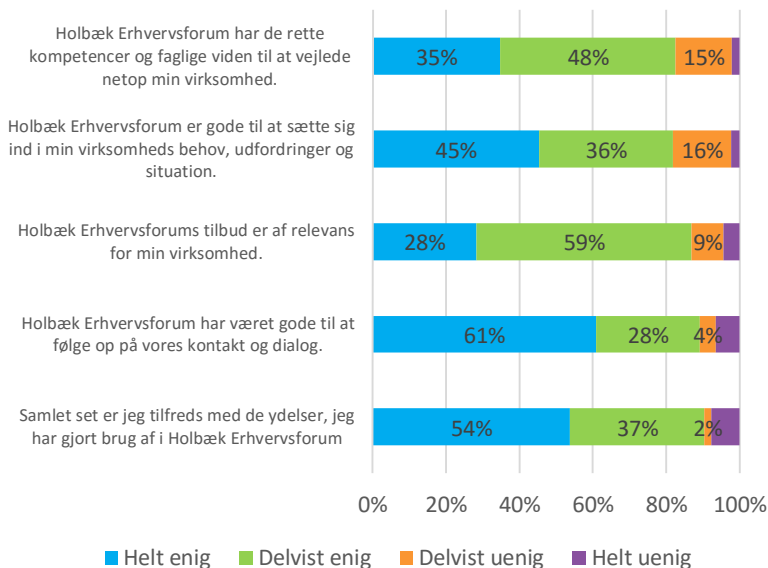
Kilde: Spørgeskema blandt brugere af lokal erhvervsservice

DE ETABLEREDE VIRKSOMHEDERS TILFREDSHED MED VEJLEDNINGEN I HOLBÆK ERHVERVSFORUM

Figuren viser de etablerede virksomheders holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen i den lokale erhvervsservice.

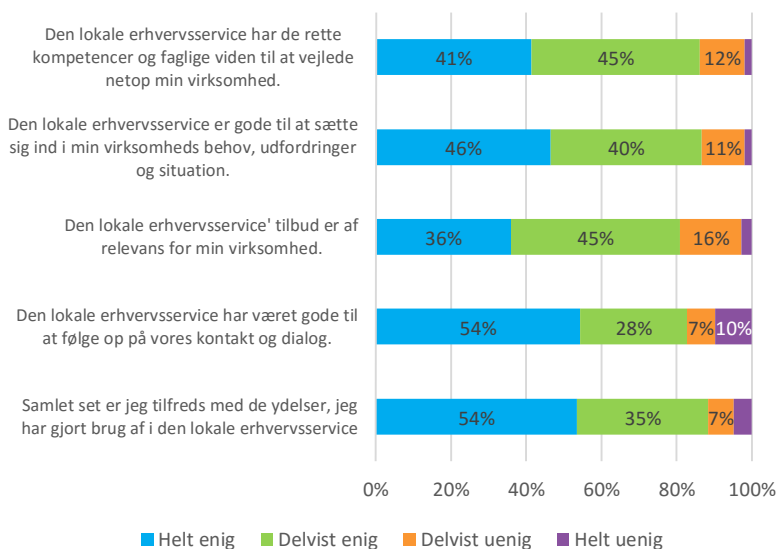
Kilde: Spørgeskema blandt kommunens brugere af lokal erhvervsservice

DE ETABLEREDE VIRKSOMHEDERS TILFREDSHED MED VEJLEDNINGEN I SAMMENLIGNINGSKOMMUNERNE

Figuren viser de etablerede virksomheders holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen i den lokale erhvervsservice i sammenligningskommunerne.

Kilde: Spørgeskema blandt brugere af lokal erhvervsservice

ØKONOMISK UDVIKLING I VEJLEDTE VIRKSOMHEDER

Tabellen viser den økonomiske udvikling i 2013-2014 blandt kommunens iværksættere og etablerede virksomheder, der har modtaget vejledning i den kommunale erhvervsservice i 2012 og/eller i 2013.

Vejlede virksomheder i kommunen sammenlignes med alle virksomheder i kommunen på henholdsvis årsværk og omsætning.

Opgørelsen inkluderer kun virksomheder, der har under 20 årsværk, og som har hovedvægten af beskæftigelsen i kommunen.

Kilde: CVR-data fra lokal erhvervsservice & Danmarks Statistik (særkørsel)

	Udvikling i årsværk 2013-2014	Udvikling i omsætning 2013-2014
<u>Vejlede</u> virksomheder i Holbæk Kommune	-1%	-1%
<u>Alle</u> virksomheder i Holbæk Kommune	-1%	-1%

FØRSTARTERE: VEJLEDNINGENS BIDRAG TIL AFKLARING OG OPSTARTSGRUNDLAG FOR FØRSTARTERE

Tabellen viser andelen af førstartere, der svarer i høj eller i nogen grad til, hvorvidt brugen af den lokale erhvervsservice har bidraget til afklaring og et bedre opstartsgrundlag.

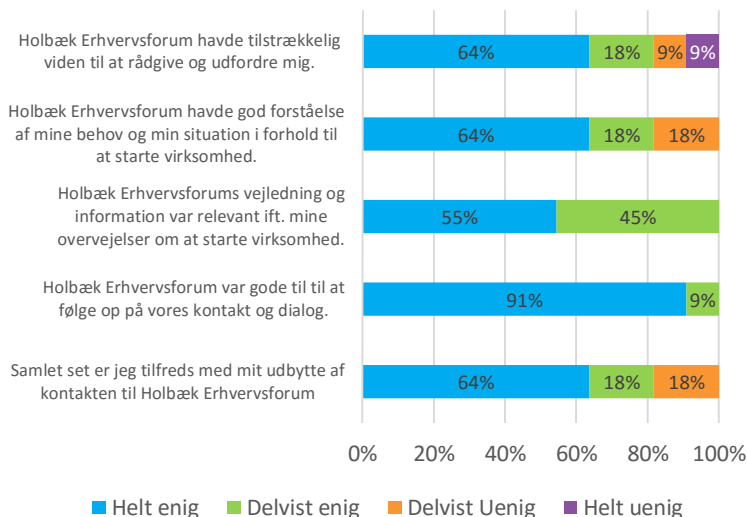
Kilde: Spørgeskema blandt brugere af lokal erhvervsservice

	Holbæk Kommune	Sammenlignings- kommunerne
Afklaret styrker og svagheder i forretningsidéen	73%	54%
Afklaret økonomiske potentialer i forretningsidéen	45%	41%
Afklaret fordele og ulemper ved opstart	45%	52%
Afklaret økonomiske forudsætninger	45%	49%
Afklaret personlige styrker og begrænsninger	60%	48%
Afklaret mål og ambitioner	91%	63%
Afdækket ikke-erkendte udfordringer og muligheder	64%	50%
Fået adgang til information om etablering af egen virksomhed	64%	62%
Fået viden om og kontakt til relevante ressourcepersoner	73%	58%
Mindst et område	91%	84%

FØRSTARTERNES TILFREDSHED MED VEJLEDNINGEN I HOLBÆK ERHVERVSFORUM

Figuren viser førstarternes holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen i den lokale erhvervsservice.

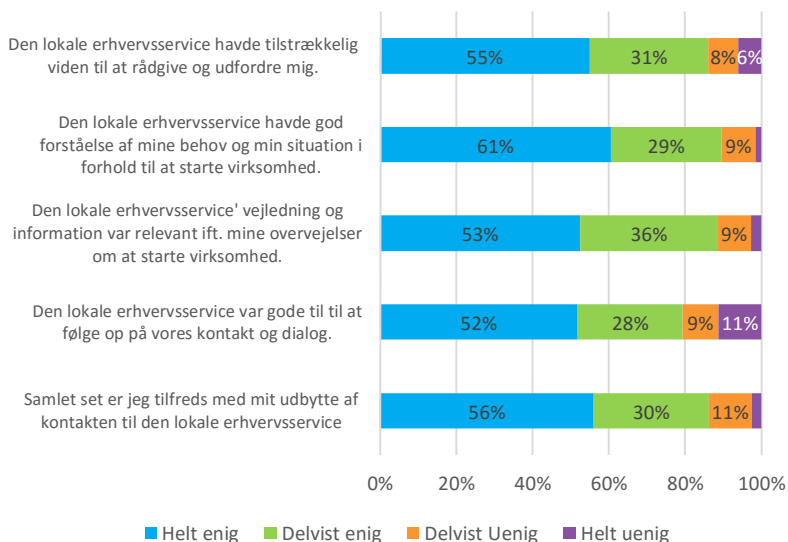
Kilde: Spørgeskema blandt kommunens brugere af lokal erhvervsservice

FØRSTARTERNES TILFREDSHED MED VEJLEDNINGEN I SAMMENLIGNINGSKOMMUNERNE

Figuren viser førstarternes holdning til en række udsagn om tilfredsheden med vejledningen i den lokale erhvervsservice i sammenligningskommunerne.

Kilde: Spørgeskema blandt kommunens brugere af lokal erhvervsservice

SAMMENHÆNG TIL ANDRE ERHVERVSFREMME TILBUD OG LANDSDÆKKENDE EFFEKTMÅLING AF LOKAL ERHVERVSSERVICE

De følgende tre tabeller/figurer handler om virksomhedernes brug af regionale og nationale erhvervsfremmetilbud – i form af Væksthuset, Eksportrådet samt innovationsmidler under Innovationsfonden og Markedsmodningsfonden.

Den første tabel viser hvor stor en andel af kommunens virksomheder, der gør brug af disse tilbud. Herefter fokuserer de næste to figurer på, hvorvidt den lokale erhvervsservice stimulerer de vejledte virksomheder til at gøre brug af regionale og nationale erhvervsfremmetilbud samt af private rådgivere.

De to sidste figurer i del 2 viser resultaterne af en landsdækkende effektmåling af den 1-1 vejledning, der ydes i den lokale erhvervsservice. Her sammenlignes den økonomiske udvikling i vejledte virksomheder (2012 og 2013) med udviklingen i en tilsvarende kontrolgruppe af ikke-vejledte virksomheder. I alt 31 kommuner har deltaget i effektmålingen. Målingen er ikke lavet på kommuneniveau, da datagrundlaget her bliver for spinkelt. Men effektmålingen giver et billede af, hvad en gennemsnitsvirksomhed i en gennemsnitskommune får ud af vejledningen i den lokale erhvervsservice.

HVOR UDBREDT ER BRUGEN AF ERHVERVS- OG INNOVATIONSFREMME TILBUD PÅ REGIONALT OG NATIONALT NIVEAU?

	Antal brugere i Holbæk Kommune (2012-2014)	Brugere i procent af alle virksomheder i Holbæk Kommune	Hele landet
Væksthuset	54	1,6%	2,6%
Eksportrådet	33	1,0%	2,9%
Nationale innovationsfremmeordninger	39	1,1%	1,7%

Tabellen viser hvor mange virksomheder i kommunen, der har gjort brug af udvalgte regionale og nationale erhvervsfremmetilbud i 2012-2014. Samtidig viser tabellen hvor stor en andel af alle virksomheder i kommunen, der har benyttet tilbuddene – sammenlignet med alle danske kommuner. Det skal understreges, at målgruppen for de pågældende ydelser langt fra er alle virksomheder. De fokuserer på virksomheder med vækstpotentiale, internationalt potentiale og innovationspotentiale. Andelen er alene udregnet for mhp. at give et billede af udnyttelsen ift. resten af landet.

Kilde: CVR-data fra lokal erhvervsservice, Erhvervsstyrelsens Væksthusstatistik, Forsknings- og Innovationsstyrelsens InnovationDanmark database, Markedsmodningsfondens brugerdatabase og Eksportrådets kundedatabase.

Note: "Brugere" er virksomheder, der har 1) modtaget vækstkortlægning i Væksthuset, 2) modtaget vejledning/købt ydelser hos Eksportrådet, 3) opnået medfinansiering til programmer i Innovationsfonden, Markedsmodningsfonden samt Styrelsen for Forskning og Innovation. "Alle virksomheder" er opgjort som virksomheder med en årlig omsætning, der svarer til mindst et halvt årsværk.

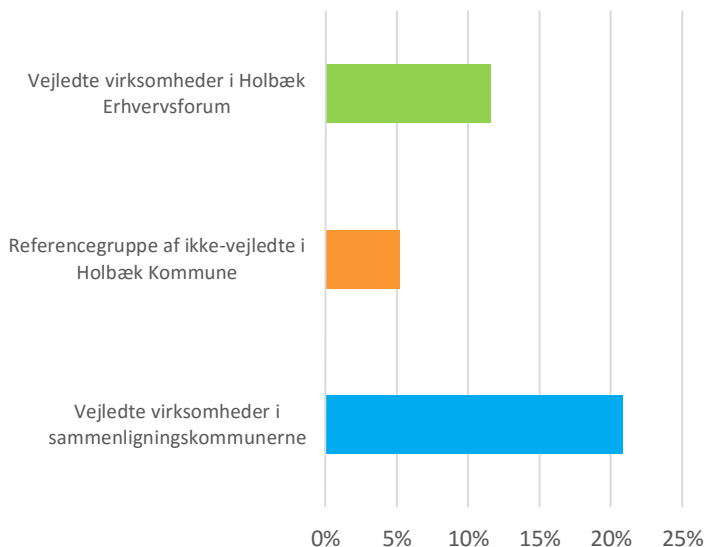
ANDEL VEJLEDTE, DER EFTER VEJLEDNING HAR BENYTTET REGIONALE OG NATIONALE ERHVERVSFREMME TILBUD

Figuren viser andelen af de vejledte i den lokale erhvervsservice, der efter vejledningen har gjort brug af en eller flere regionale og nationale erhvervsfremmeydelser i perioden 2012-2014.

Der er sammenlignet med 1) en referencegruppe af ikke-vejledte i kommunen samt 2) vejledte i sammenligningskommunerne.

Kilde: CVR-data fra lokal erhvervsservice, Erhvervsstyrelsens Væksthusstatistik, Forsknings- og Innovationsstyrelsens InnovationDanmark database, Markedsmodningsfondens brugerdatabase og Eksportrådets kundedatabase.

Note: Andelen er udregnet ved at samkøre CVR-numre fra den lokale erhvervsservice med brugerdata af de skitserede erhvervsfremmeydelser.

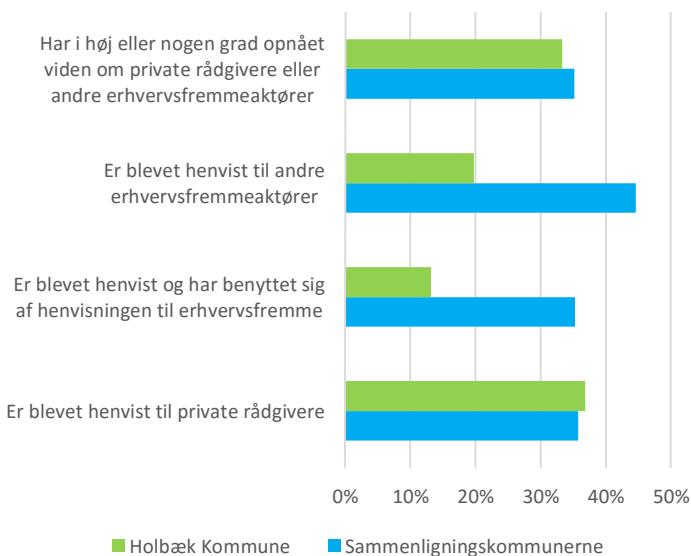

DE VEJLEDTES OPLEVELSE AF LOKAL ERHVERVSSERVICE SOM INDGANG TIL ANDEN ERHVERVSFREMME

Figuren viser andelen af vejledte, der via vejledningen 1) har opnået viden om andre erhvervsfremmeaktører (regionale eller nationale), 2) er blevet henvist til en anden erhvervsfremmeaktør, 3) er blevet henvist til private rådgivere.

Andelen er også vist for sammenligningskommunerne.

Kilde: Spørgeskema blandt brugere af lokal erhvervsservice

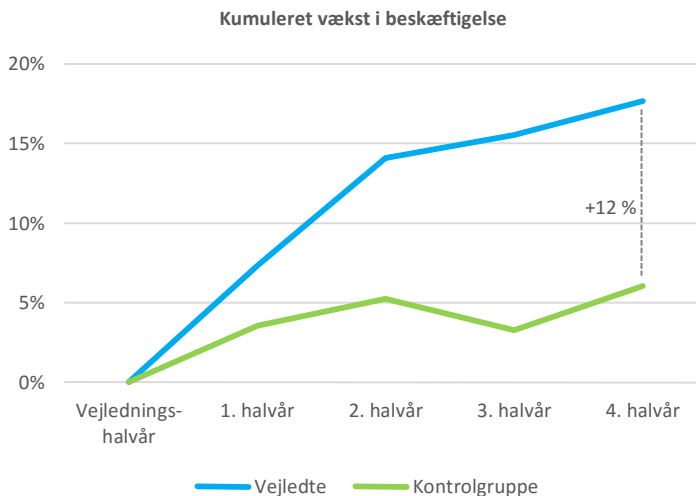

LANDSDÆKKENDE EFFEKTMÅLING BLANDT IVÆRKSÆTTERE DER HAR BENYTTET LOKAL ERHVERVSSERVICE

Figuren viser udviklingen i beskæftigelsen (målt på årsværk) blandt vejledte iværksættere i de fire første halvår efter vejledningen. Der er sammenlignet med en matchende kontrolgruppe af ikke-vejledte.

Det fremgår, at de vejledte iværksættere opnår en samlet vækst på ca. 18 procent over de to år. Det er ca. 12 procentpoint højere end kontrolgruppen.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel) og CVR-data fra lokal erhvervsservice i 31 kommuner.

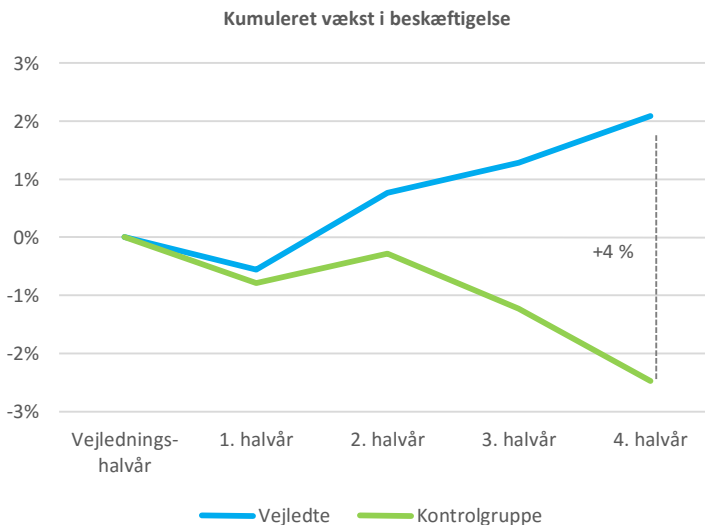

LANDSDÆKKENDE EFFEKTMÅLING BLANDT ETABLEREDE VIRKSOMHEDER DER HAR BENYTTET LOKAL ERHVERVSSERVICE

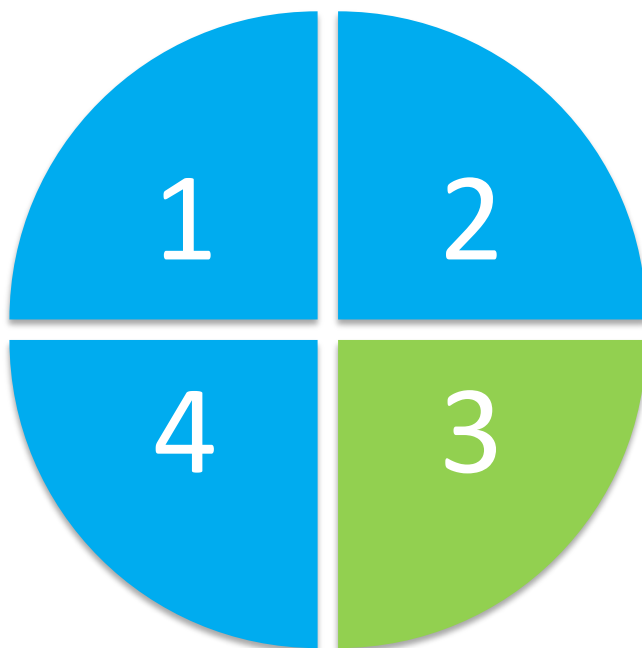
Figuren viser udviklingen i beskæftigelsen (målt på årsværk) blandt etablerede virksomheder i de fire første halvår efter vejledningen. Der er sammenlignet med en matchende kontrolgruppe af ikke-vejledte.

Det fremgår, at de vejledte virksomheder opnår en samlet vækst på ca. to procent over de to år. Det er godt fire procentpoint højere end kontrolgruppen.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel) og CVR-data fra lokal erhvervsservice i 31 kommuner.

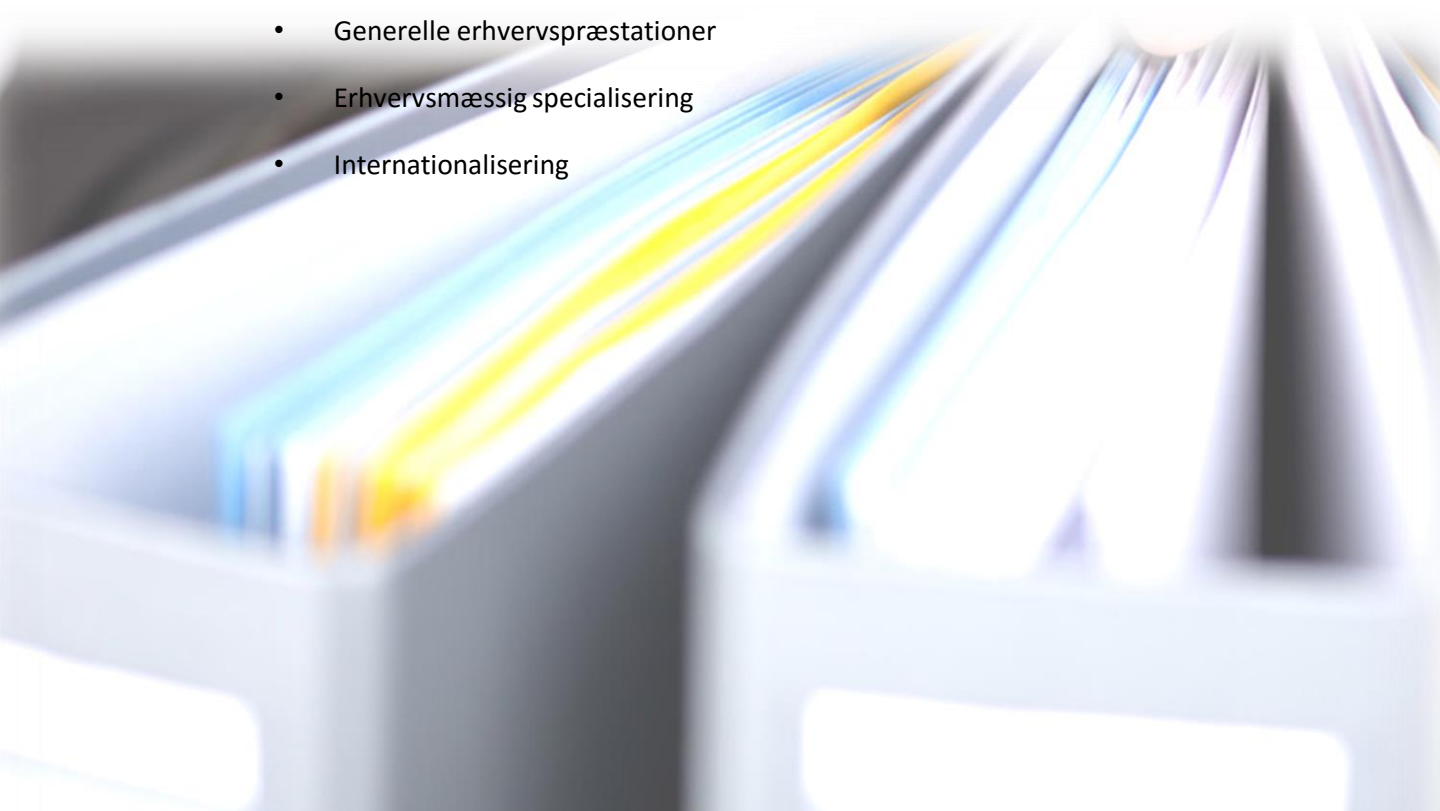

For både iværksættere og etablerede virksomheder viser effektmålingen endvidere, at andelen, der oplever positiv vækst i beskæftigelsen, er signifikant højere blandt vejledte end ikke-vejledte. Effektmålingen viser også, at vejledningen har en signifikant, positiv effekt på de vejledtes omsætning. Når det gælder udvikling i omsætningen er resultaterne dog lidt mindre markante blandt etablerede virksomheder end blandt iværksættere. For et uddybende papir om den landsdækkende effektmåling henvises til www.IRISGroup.dk.

3. FAKTA OM KOMMUNENS ERHVERVSMÆSSIGE PRÆSTATIONER

- Generelle erhvervspræstationer
- Erhvervsmæssig specialisering
- Internationalisering

3. FAKTA OM KOMMUNENS ERHVERVSMÆSSIGE PRÆSTATIONER

Introduktion

Del 3 indeholder 16 tabeller og figurer – opdelt på tre hovedområder;

- **Generelle erhvervspræstationer.** Det vil sige, hvordan kommunen klarer sig inden for en række indikatorer for iværksætteri, vækst og uddannelse.
- **Erhvervsmæssig specialisering** – og udviklingen heri. Hvilke brancher dominerer? Hvordan er kommunen specialiseret i sammenligning med andre kommuner? Og hvilke brancher har oplevet den største vækst i de senere år?
- **Internationalisering** – eksport, udenlandske virksomheder og arbejdskraft.

Hvad viser data?

Holbæk Kommune klarer sig fra moderat til beskedent på indikatorer for erhvervspræstationer.

Etableringsraten ligger lidt under landsgennemsnittet. Til gengæld har Holbæk Kommune en lidt større andel vækstvirksomheder end i resten af landet.

Holbæk Kommune er blandt de kommuner, der har den laveste andel af virksomheder med høj produktivitet. Holbæk Kommune har ligeledes en større andel virksomheder med lav produktivitet end landsgennemsnittet.

Graden af internationalisering i Holbæk Kommunes erhvervsliv er forholdsvis lav. Kommunen ligger på samtlige internationaliseringsindikatorer under landsgennemsnittet.

De to største hovedsektorer i Holbæk Kommune er service og handel. I forhold til det øvrige land er Holbæk Kommune dog specialiseret inden for velfærdsinstitutioner, forsyning, renovation/råstof samt undervisning. Det er også private velfærdsinstitutioner, der har oplevet den største stigning i beskæftigelsen.

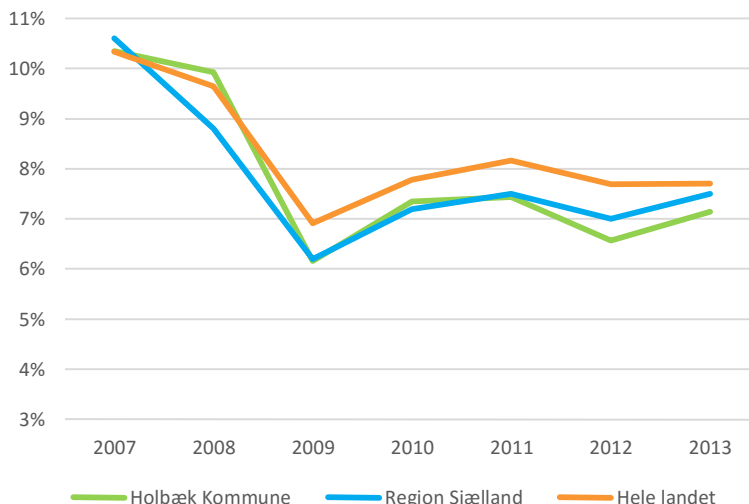
NB: Bemærk at bilaget indeholder en samlet afbildning af kommunens erhvervsspecialisering og udviklingen heri.

UDVIKLINGEN I ETABLERINGSRATEN

Figuren viser udviklingen i etableringsraten for private virksomheder i perioden 2007 til 2013. Etableringsraten er et udtryk for andelen af nyetablerede virksomheder ud af den samlede virksomhedsbestand.

Her er kommunens udvikling sammenlignet med den regionale og nationale udvikling.

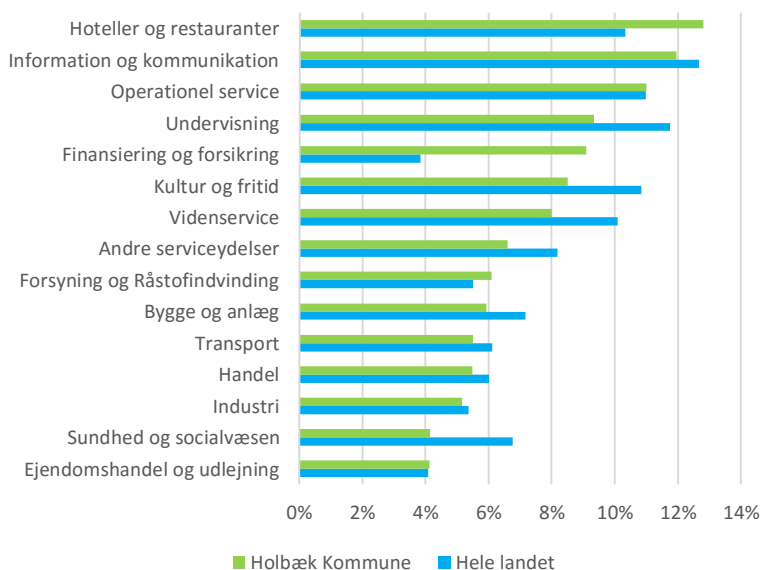
Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

ETABLERINGSRATEN FORDELT PÅ BRANCHER

Figuren viser andelen af nyetablerede private virksomheder fordelt på brancher for kommunen og hele landet. Andelen er et gennemsnit for årene for 2009-2013.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

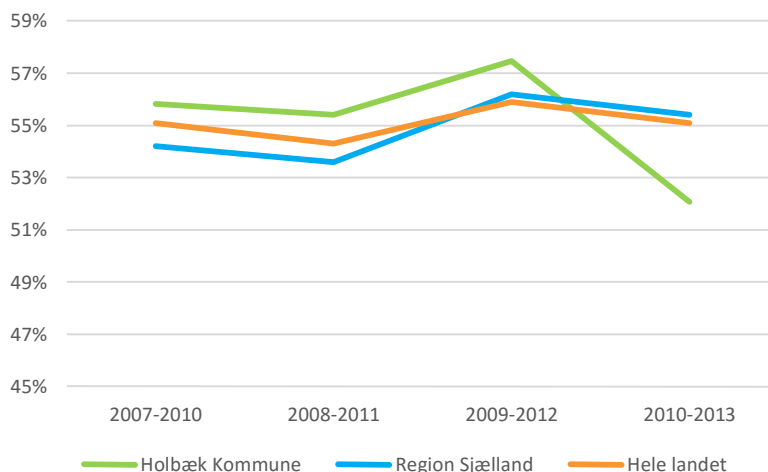

UDVIKLING I OVERLEVELSES RATEN TRE ÅR EFTER OPSTART

Figuren viser udviklingen i overlevelsesraten for private virksomheder fra 2007 til 2013.

Overlevelsesraten er et udtryk for andelen af de nystartede virksomheder, der stadig eksisterer tre år efter etablering.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

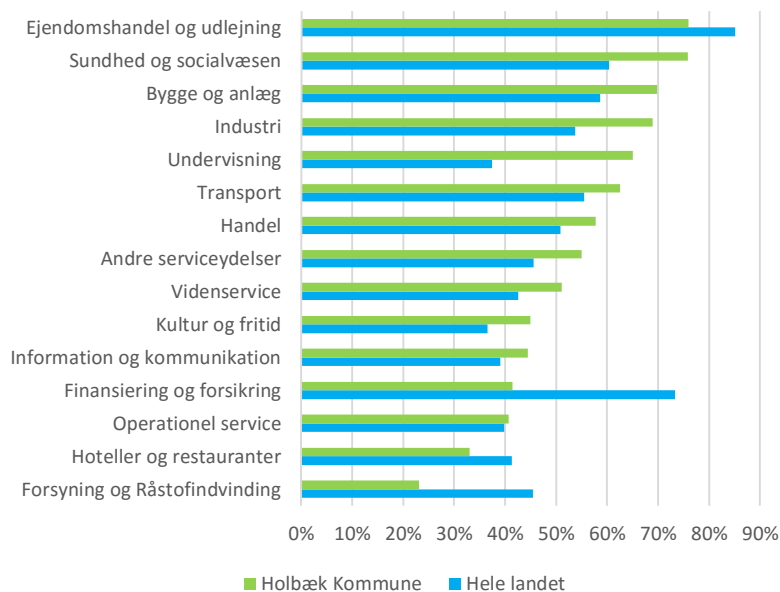

OVERLEVELSES RATEN FORDELT PÅ BRANCHER

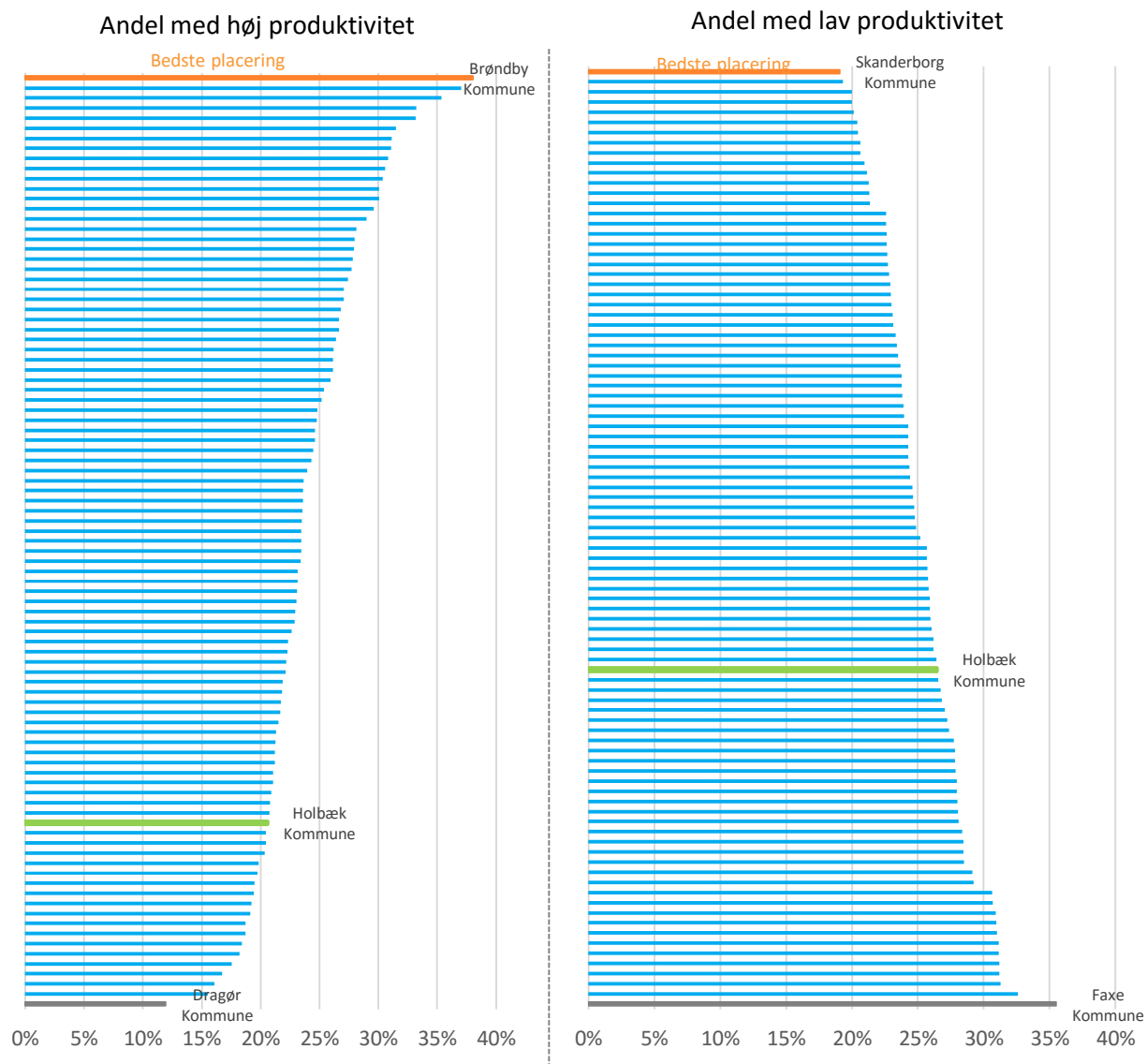
Figuren viser overlevelsesraten blandt nystartede private virksomheder i kommunen sammenlignet med landsgennemsnittet.

Overlevelsesraten er beregnet som et gennemsnit for årene 2010-2013.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

KOMMUNENS VIRKSOMHEDER MED HØJ ELLER LAV PRODUKTIVITET

Figuren viser kommunes placering i forhold til alle kommuner i hele landet, når det gælder andelen af virksomheder med henholdsvis høj og lav produktivitet.

En virksomhed har høj produktivitet, hvis den er blandt de 25 procent mest produktive i dens branche. En virksomhed har lav produktivitet, hvis den er blandt de 25 procent mindst produktive i dens branche.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

ANDEL VÆKSTVIRKSOMHEDER I HOLBÆK KOMMUNE

Figuren viser andelen af vækstvirksomheder i procent af alle virksomheder inden for internationalt konkurrerende erhverv.

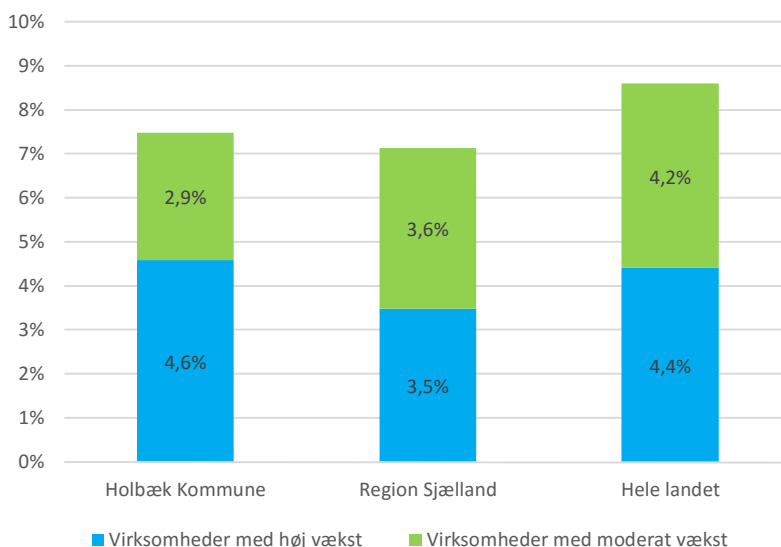
Figuren er opgjort som gennemsnittet for perioden 2012-2014.

Virksomheder med høj vækst er defineret som virksomheder med en gennemsnitlig vækst i omsætningen på over 20 procent i de tre seneste år og absolut vækst på minimum 1 mio. kr. årligt.

Virksomheder med moderat vækst er defineret som virksomheder med en gennemsnitlig vækst i omsætning på 10-20 procent per år de seneste tre år og med absolut vækst på 1 mio. kr. årligt.

Vækstvirksomhederne og virksomhedsbestanden er afgrænset til internationalt konkurrerende erhverv.

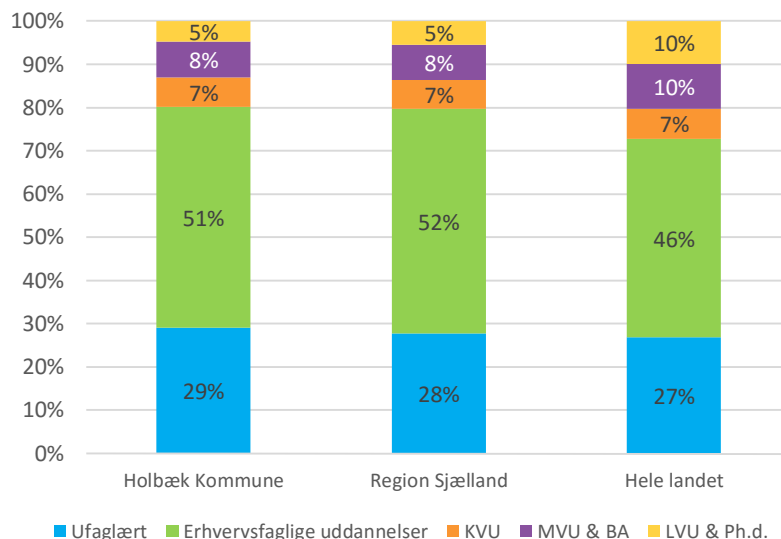
Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

DEN PRIVATE BESKÆFTIGELSES UDDANNELSESLEVELAU

Figuren viser den private beskæftigelse i 2014 fordelt på hhv. personer uden kompetencegivende uddannelse, erhvervsfaglige uddannelser, korte videregående uddannelser (KVU), mellem lange videregående uddannelser (MVU) + bachelor (BA) samt lange videregående uddannelser (LVU) + Ph.d.

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD15)

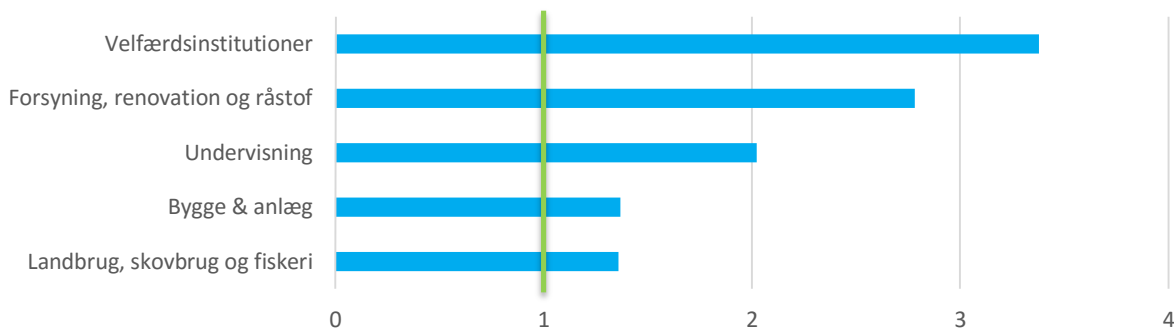
KOMMUNENS ANDEL AF DEN SAMLEDE PRIVATE FULD TIDSBESKÆFTIGELSE

Figuren viser udviklingen i kommunens andel af den samlede private fuldtidsbeskæftigelse på henholdsvis regionalt og nationalt plan i 2009 og 2014.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

	2009	2014
Holbæk Kommunes andel af den samlede regionale fuldtidsbeskæftigelse	8,3%	8,4%
Holbæk Kommunes andel af den samlede nationale fuldtidsbeskæftigelse	0,9%	0,9%

KOMMUNENS MEST SPECIALISEREDE BRANCHER

En specialisering over 1 er udtryk for, at den pågældende branches andel af beskæftigelsen i kommunen er større end i resten af landet.

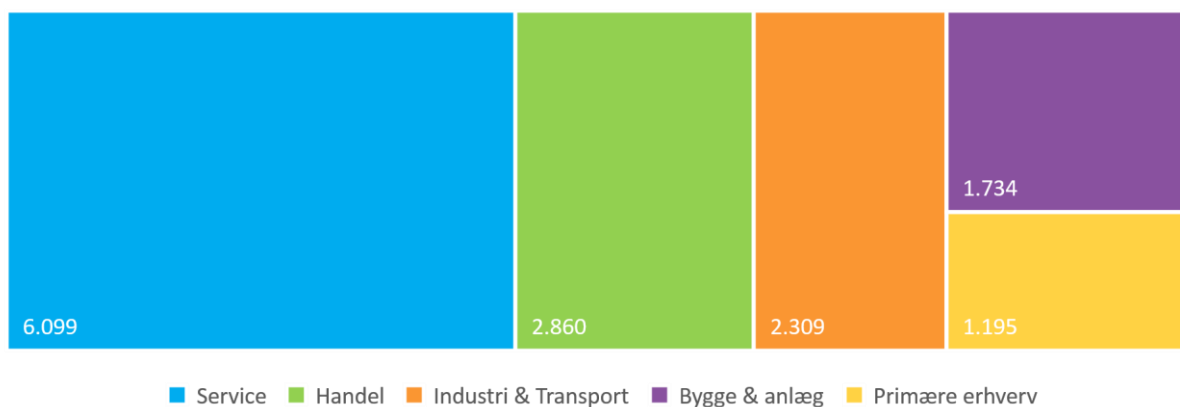
Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

HVILKE BRANCHER VOKSEDE MEST i 2009-2014?

Branche	Procent	Antal årsværk
Kultur og fritid	64%	100
Velfærdsinstitutioner	60%	361
Life science og plastindustri	27%	107
Andre serviceydelser mv.	16%	62
Forsyning, renovation og råstof	11%	38

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

ÅRSVÆRK FORDELT PÅ HOVEDSEKTORER I 2014

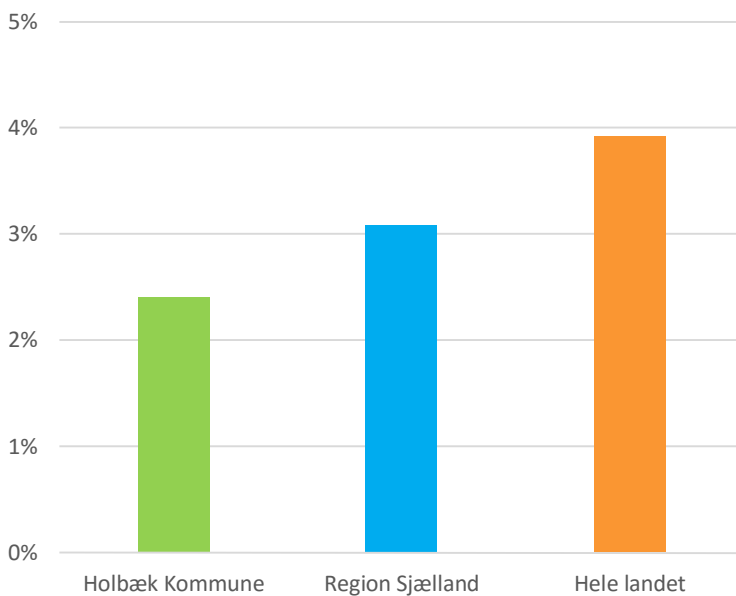

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

ANDEL UDENLANDSK EJEDE VIRKSOMHEDER I 2013

Figuren viser andelen af udenlandsk ejede virksomheder i 2013 ud af den samlede virksomhedsbestand.

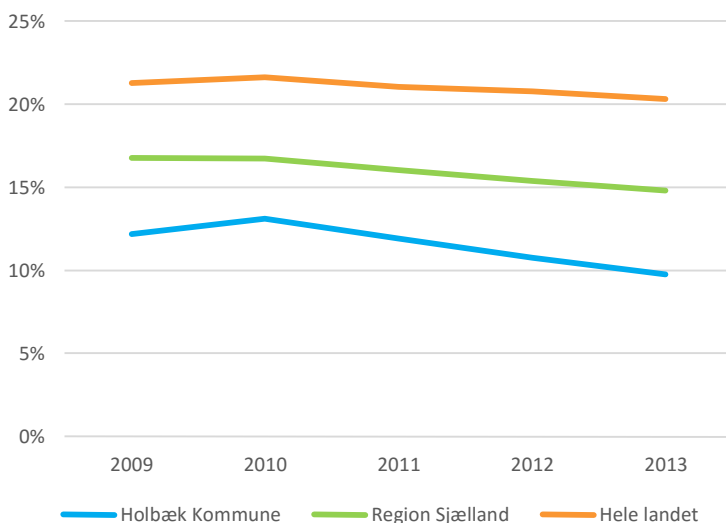
Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

UDVIKLINGEN I UDENLANDSKE VIRKSOMHEDERS ANDEL AF DEN SAMLEDE BESKÆFTIGELSE 2009-2013

Figuren viser udviklingen i udenlandsk ejede virksomheders andel af den samlede beskæftigelse.

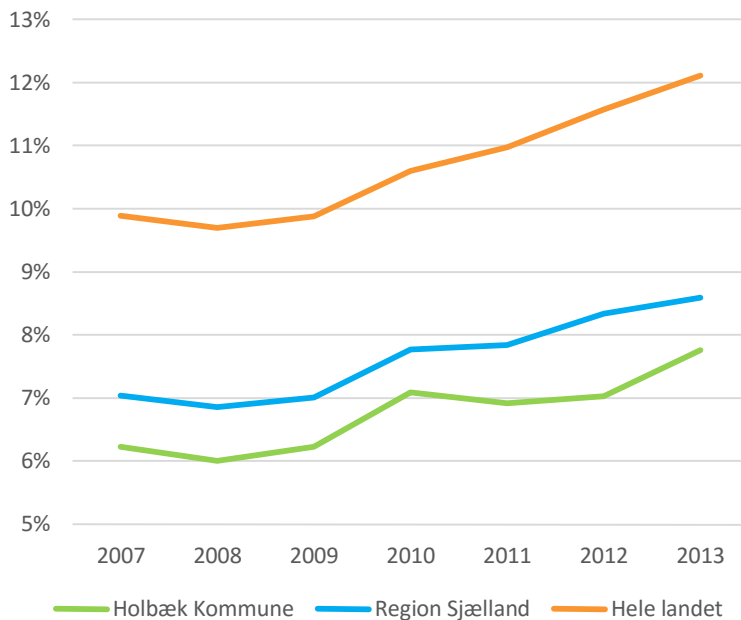
Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

UDVIKLINGEN I ANDELEN AF VIRKSOMHEDER MED EKSPORT

Figuren viser den gennemsnitlige andel af virksomheder med eksport for perioden 2007-2013.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

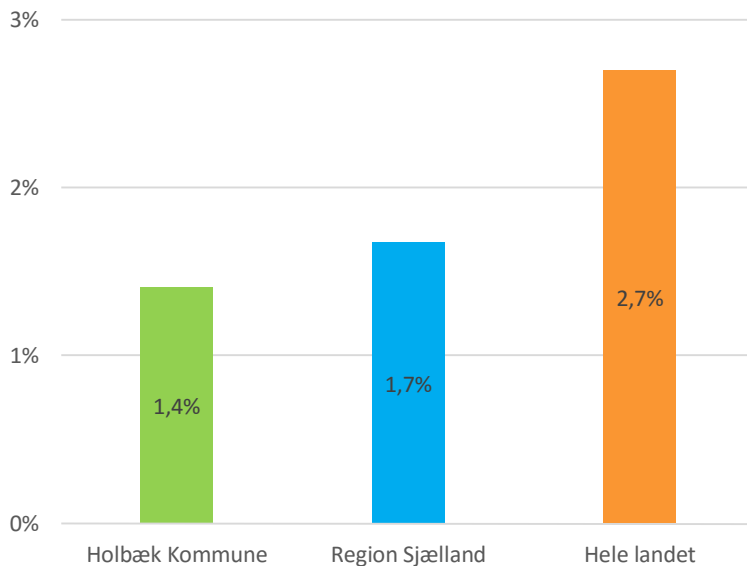

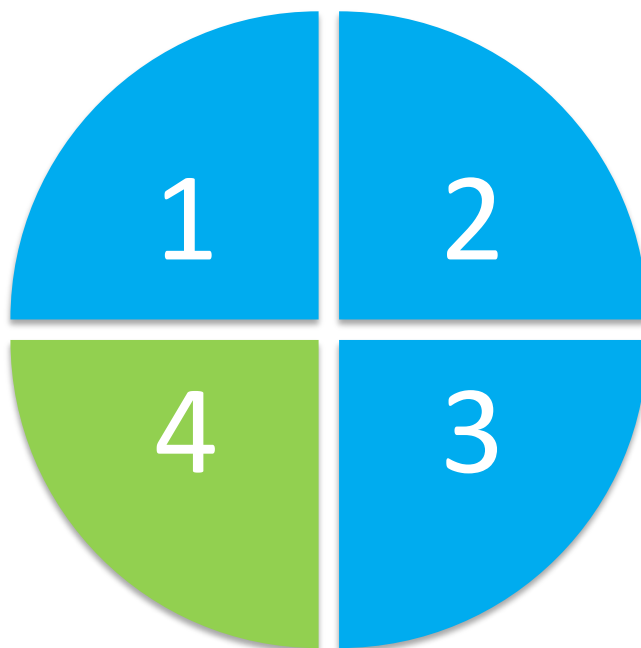
ANDEL UDENLANDSKE MEDARBEJDERE I ERHVERVSLIVET

Figuren viser andelen af de private, udenlandske fuldtidsbeskæftigede ud af den samlede private fuldtidsbeskæftigelse.

Andelen er opgjort pba. af relevante opholdstilladelser og er opgjort som et gennemsnit for perioden 2012-2014.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel) og jobindsats.dk

ERHVERVSLIVETS ØNSKER TIL DEN FREMTIDIGE LOKALE ERHVERVSFREMMEINDSTATS

-
- Hvad udfordrer Holbæk Kommunes virksomheder – centrale udviklingsområder og udfordringer?
 - Hvor kan den lokale erhvervsfremme gøre en forskel?
 - Erhvervslivets nuværende samspil med Holbæk Kommune
 - Virksomhedernes udbytte af Holbæk Erhvervsforum
 - Styrker og svagheder ved at drive virksomhed i Holbæk

ERHVERVSLIVETS ØNSKER TIL DEN FREMTIDIGE LOKALE ERHVERVSFREMMEINDSATS

Introduktion

Denne del af rapporten baserer sig på 26 interviews gennemført i november/december 2015.

De interviewede virksomheder omfatter både 1) nye og etablerede virksomheder samt 2) større og mindre virksomheder inden for fem erhvervsområder, der fylder meget i Holbæks erhvervsstruktur (se bilag 1). De fem erhverv er;

- Detailhandel
- Industri
- Transport
- Private serviceerhverv
- Bygge og anlæg

Målet er at supplere de kvantitative data i del 1-3 med mere dybdegående input til, hvad Holbæks erhvervsfremmeindsats kan fokusere på.

Del 4 fokuserer både på 1) virksomhedernes hidtidige samarbejde med kommune og Erhvervsforum og 2) ønsker til fremtidige indsatsområder.

Samtidig gives en samlet vurdering af styrker og svagheder ved at drive virksomhed i Holbæk – baseret på interviewene.

Hovedkonklusioner

Flere markante udfordringer. Holbæks virksomheder står over for flere markante udfordringer. Især løsning af udfordringer inden for ledelse, salg, rekruttering og digitalisering får betydning for den fremtidige vækst.

Netværk er vigtigt. Næsten tre ud af fire virksomheder deltager i eller ønsker at deltage i netværk. Bl.a. er det vigtigt, at Holbæk Erhvervsforum fortsat prioriterer ledernetværk. Men virksomhederne prioriterer også en række andre lokale erhvervsfremmeydelser.

Sats på vifte af vifte af erhvervsfremmetilbud. Mentorordning, hjælp til samarbejde med universiteter, sparring om nye forretningskoncepter, hjælp til rekruttering af højtuddannede er nogle af de services, der efterspørges.

Holbæk Erhvervsforum bør være mere synligt og opsøgende. En række virksomheder efterspørger, at Erhvervsforum har en tættere føling med aktuelle udfordringer og behov i virksomhederne. Det kræver opfølgning og jævnlige udviklingssamtaler.

Byen skal udvikles og markedsføres. Der er særligt blandt detailhandels- og servicevirksomheder et stort ønske om flere byudviklingsprojekter. Men også andre virksomheder lægger stor vægt på at udvikle kommunens attraktivitet og at tiltrække arbejdskraft.

Stabil arbejdskraft. Stabil og loyal arbejdskraft fremhæves som Holbæks største styrke. Men også god tilgængelighed er et plus ved at drive virksomhed i Holbæk.

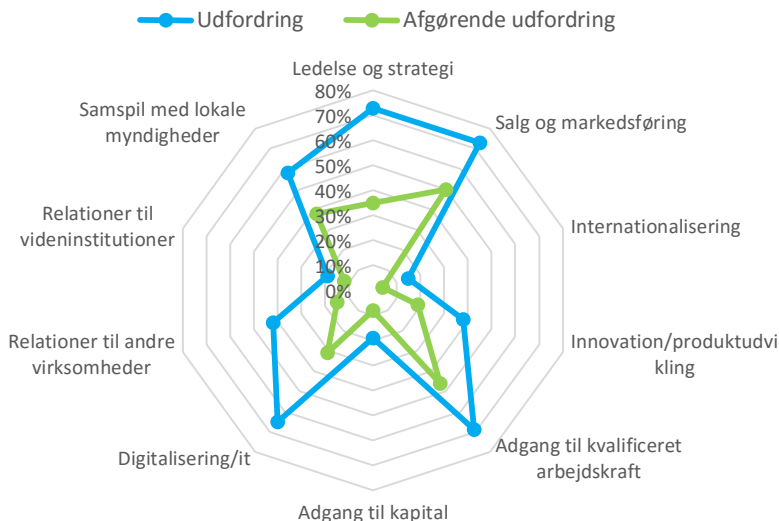
CENTRALE UDVIKLINGSOMRÅDER OG UDFORDRINGER

Figuren viser hvor stor en andel af de interviewede virksomheder, der oplever eller forventer udfordringer inden for kort tid på 10 forskellige områder.

Udfordringer er blevet vurderet på en skala fra 0-5, hvor 5 angiver, at virksomhederne i meget høj grad oplever udfordringer. Den grønne del omfatter kun virksomheder, der ligger på 4-5 på skalaen.

Vi har også karakteriseret det som en udfordring, hvis virksomheden skal foretage betydelige investeringer eller videreudvikle forretningen.

Kilde: Interviewundersøgelse

NØGLEUDFORDRINGER I DE ENKELTE ERHVERV

Iværksættere

Salg og markedsføring er en gennemgående udfordring for alle de interviewede iværksættere. 1) Udvikling af strategier for udnyttelse af sociale medier samt 2) tilgang til – og finansiering af – canvassalg og generel markedsføring er centrale udviklingsområder i denne gruppe.

Rekruttering fremstår som en fælles udfordring. Iværksætterne har begrænset netværk og er ikke så kendt i området. Bedre relationer til uddannelsesinstitutioner samt mere effektiv søgning og markedsføring over for potentielle medarbejdere fremstår som udviklingsområder.

Finansiering er en stor udfordring for nogle Holbæk-iværksættere. Fx fremstår evnen til at udvikle en business case, der kan anvendes til at opnå lån/investorkapital, som et udviklingsområde.

Bygge & anlæg

Salg og markedsføring er en fælles udfordring inden for Bygge & anlæg, hvor nogle virksomheder oplever ukritisk at sige ja til alle opgaver. Virksomhederne mangler en fokuseret tilgang til salg, hvor identifikation af strategisk betydningsfulde kunder danner grundlaget for målrettet kommunikation og opbygning af langvarige kunderelationer.

Rekruttering er også en fælles udfordring, men *typen* af arbejdskraft, der er vanskelig at rekruttere, varierer. For nogle virksomheder drejer det sig om lærlinge eller bestemte faglærte (fx tømrere), mens det for andre drejer sig om højtuddannede inden for ledelse, teknik og salg.

Bygge & anlæg – fortsat

Samspil med lokale myndigheder opleves som en udfordring for nogle virksomheder i branchen. Det gælder specielt ift. Holbæk Kommunes rolle som udbyder og indkøber af entrepriser. Her oplever nogle virksomheder kun i begrænset omgang at blive inviteret med, mens flere mindre virksomheder anfører, at kommunens udbud er så omfattende, at kun store entreprenører har kapacitet til at løse opgaven.

Detail

Digitalisering. En fælles udfordring for alle detailvirksomheder er den stigende e-handel, som udgør en betydelig konkurrence for de fysiske butikker. Et afgørende udviklingsområde er derfor at oprette og vedligeholde platforme til digitalt salg.

Relationer til andre virksomheder har stor betydning for mange detailvirksomheder i centrum af Holbæk. Der er brug for samarbejde – bl.a. under Byforum – om at skabe et attraktivt bymiljø, som kan trække kunder til byen. Der prioriteres et samarbejde om at skabe tiltalende fysiske rammer, afholde events og iværksætte en fælles markedsføringsindsats.

Samspil med lokale myndigheder har stor betydning for detailvirksomhederne, da realiseringen af byudviklingsprojekter afhænger af kommunale tilladelser og finansiering. Samtidig igangsætter kommunen selv events mhp. at trække gæster til byen, og det er vigtigt at koordinere – og samarbejde om – forskellige indsatser, så udbyttet optimeres.

Service

Ledelse og strategi er en udfordring blandt de mere videntunge servicevirksomheder. De lever af at udvikle specialtilpassede koncepter, som ofte er ressourcekrævende og komplekse. At satse på nye kunder eller forretningsområder er ofte en stor og risikofyldt investering – og flere virksomheder savner derfor ledelsessparring på strategi og forretningsudvikling.

Salg og markedsføring er en udfordring for de fleste interviewede servicevirksomheder. Inden for oplevelser og sundhedsydelser peges bl.a. på, at udefrakommende mangler kendskab til Holbæk et attraktivt turistmål og bosted, hvilket begrænser virksomhedernes kundegrundlag.

Industri og transport

Digitalisering er en vigtig konkurrenceparameter for både industri- og transportvirksomheder. De nye digitale teknologier rummer en række potentialer for at udvikle bedre services og optimere produktionen. Flere virksomheder forventer betydelige investeringer i området, men har også udfordringer knyttet til bl.a. valg af teknologi og systemer.

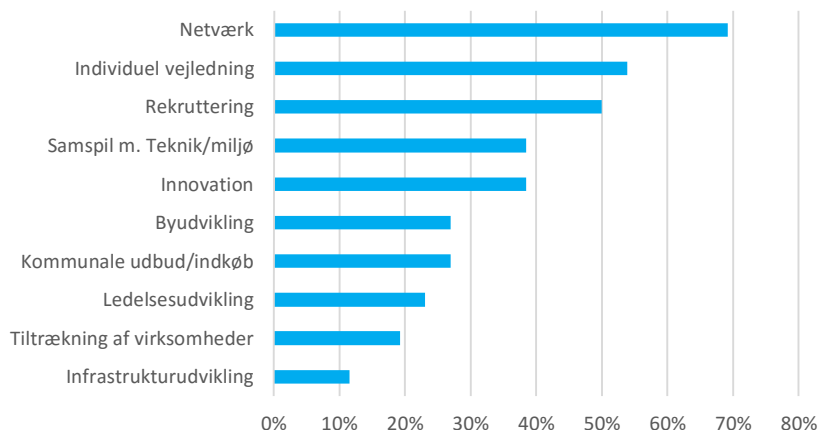
Innovation er en central udfordring for industrivirksomhederne, da deres kunder stiller stadigt større krav til 1) produktgenskaber (fx miljøkrav) og 2) tilpasning til individuelle behov. Hertil kommer, at flere virksomheder konkurrerer på nye materialer, øget anvendelse af design, mv.

Relationer til videninstitutioner som universiteter og teknologiske serviceinstitutter har stor betydning for industrivirksomhedernes udviklingsmuligheder. Flere forventer at samarbejde mere med videninstitutioner inden for anvendelse af nye materialer og produktudvikling.

HVOR KAN LOKAL ERHVERVSFREMME GØRE EN FORSKEL?

Figuren omfatter de områder, hvor tre eller flere af de i alt 26 interviewede virksomheder har ønsket til den fremtidige erhvervsfremmeindsats i Holbæk. Enten i form af nye indsatser eller fortsættelse af eksisterende aktiviteter. Netværk er det område, hvor flest virksomheder ønsker at gøre brug af lokal erhvervsfremme.

Kilde: Interviewundersøgelse

UDDYBNING AF ØNSKER TIL DEN LOKALE ERHVERVSFREMME

1. Netværk

Ønskerne om deltagelse i netværk har forskellig karakter. De omfatter 1) aktiv deltagelse i Erhvervsforums nuværende arrangementer mhp. at møde nye kunder og samarbejdspartnere, 2) deltagelse i det nuværende ledernetværk, 3) ønsker om mere fokuserede netværk.

Eksempler på det sidste omfatter bl.a. 1) netværk af virksomheder med salg til kommunen (fælles forretningsudvikling), 2) netværk for iværksættere og mindre virksomheder (med oplæg fra succesfulde ejerledere) samt 3) det etablerede symbiosenetværk.

Generelt synes der at være et potentiale for styrket indsats på området, hvis de fokuserede netværk har 1) målrettet styring, 2) klare forretningsmæssige mål, 3) har 10-15 deltagere og ambitioner om at udvikle forretningsmæssige relationer mellem virksomhederne.

2. Individuel vejledning

Halvdelen af virksomhederne efterspørger individuel vejledning. Men indholdet spænder vidt og afspejler meget forskelligartede udfordringer.

De fleste iværksættere har haft glæde af opstartsvejledning – især rådgivercaféerne fremhæves som udbytterige.

Herudover nævnes eksport, design, salg, digitalisering, finansiering, ejerskifte og indgang til erhvervsfremme som områder, hvor enkelte eller flere virksomheder kan drage nytte af 1-1 vejledning (i form af sparring eller henvisning til eksperter).

3. Rekruttering

Rekruttering ses som et område, hvor der er et stigende behov for lokale erhvervsfremmeaktiviteter. Flere virksomheder har – som det også fremgår af næste afsnit – et godt samarbejde med Jobcentret om formidling af job til udsatte borgere. Men der efterspørges flere aktiviteter;

- Mere opsøgende Jobcenter med fokus på, hvordan de kan hjælpe med at håndtere virksomhedernes rekrutteringsudfordringer.
- At Erhvervsforum fungerer som indgang og sparringspartner, når virksomhederne skal rekruttere nye typer af kompetenceprofiler (eksempelvis dataspecialister).
- At der lokalt arbejdes med initiativer, der bygger bro til videninstitutioner, fx mhp. rekruttering af studerende.

4. Samspil m. Teknisk Forvaltning

Ikke overraskende har en del virksomheder forventninger om at skulle i dialog med Teknisk Forvaltning om bl.a. byggetilladelser, skiltning og miljøgodkendelser. (Se også næste afsnit).

5. Innovation

Flere virksomheder inden for industri, bygge & anlæg og service forventer øget fokus på produktudvikling og nye forretningskoncepter. Mange af disse virksomheder finder det relevant med lokale erhvervsserviceydelser, der kan tjene til inspiration og indgang til videnssystemet. Eksempler på idéer til lokale erhvervsserviceydelser er følgende;

- Muligheder for at få tryktestet idéer til nye forretningskoncepter (i Erhvervsforum eller Erhvervsforums netværk).
- Flere inspirationsseminarer, morgenmøder mv. – fx om hvad succesfulde virksomheder gør på innovationsområdet.
- Inspirationsture til udlandet (regioner der er stærke inden for områder hvor Holbæks erhvervsliv har potentialer – fx nye byggematerialer).
- Hjælp til at finde de rette studerende, forskere, designere, mv.

6. Byudvikling

Knap en fjerdedel af virksomhederne udtrykker, at deres udviklingsmuligheder afhænger af kommunens evne til at tiltrække og fastholde kunder og borgere. De fremhæver derfor nødvendigheden af et tæt samarbejde mellem virksomheder og kommune om;

- At skabe attraktive bymiljøer og naturoplevelser, der giver folk lyst til at bo, arbejde og handle i Holbæk – bl.a. gennem tilbagevendende events, renovering af bygninger, anlæg af grønne områder mv. (her fremhæves Byforum positivt).
- En proaktiv markedsføring af kommunens styrker såsom natur, billige boliger, gode uddannelsesmuligheder mv. – tæt på København.

7. Kommunale udbud og indkøb

En del virksomheder har Holbæk Kommune som kunde, mens andre planlægger at udvide deres kundegrundlag til også at omfatte kommunen. For disse virksomheder har kommunens tilgang til udbud og indkøb stor betydning, men erfaringerne hermed er blandede. (Se også næste afsnit).

Enkelte virksomheder er endvidere interesseret i at indgå længere innovationspartnerskaber mhp. at udvikle nye typer ydelser og koncepter skræddersyet til kommunens behov.

8. Ledelsesudvikling

Flere iværksættere/unge virksomheder oplever en relativt stor vækst i antal kunder og medarbejdere og har ambitioner om at fortsætte udviklingen. Men samtidig er de udfordret af, at organisation og ledelsesform ikke følger med udviklingen. De foreslår derfor øget fokus på at hjælpe mindre vækstvirksomheder inden for ledelses- og forretningsudvikling – fx ved at;

- Genindføre en mentorordning, hvor en erfaren virksomhedsleder kan bidrage med uafhængige råd og vejledning.
- Hjælp til etablering af advisory boards, herunder identificering af relevante board members og fastlæggelse af rammer for arbejdet.
- Oprettelse af database med kandidater til lokale bestyrelsesposter.

9. Tiltrækning af virksomheder

Nogle virksomheder fremhæver, at kommunen i højere grad bør satse på at tiltrække større virksomheder – gerne inden for industri – som kan skabe flere arbejdspladser og kunder til byens erhvervsliv. Det foreslås bl.a. at etablere en virksomhedspark med billige erhvervsgrunde.

10. Infrastrukturudvikling

For enkelte virksomheder har videreudvikling af infrastrukturen betydning for den fremadrettede konkurrencedygtighed. Selvom der bredt set er enighed om, at infrastrukturen omkring Holbæk er god, efterspørges en udbygning af vejnettet (bl.a. til Slagelse), som kan knytte hele den vestsjællandske region sammen.

ERHVERVSLIVETS NUVÆRENDE SAMSPIL MED HOLBÆK KOMMUNE

1. SAMSPIL MED TEKNISK FORVALTNING

Tilfredshed:

Oplevelserne af spillet med Teknisk Forvaltning er blandede. En stor del fremhæver samarbejdet positivt. De finder det nemt at få de nødvendige tilladelser til fx udbygninger og kørsel samt miljøgodkendelser, og de oplever, at forvaltningen er blevet lettere at samarbejde med gennem årene.

Andre virksomheder er mindre tilfredse. De oplever Teknisk Forvaltning som ufleksible og har gentagne gange fået afslag på ansøgninger om fx opsætning af fx skilte og bannere. På disse virksomheder forekommer fortolkningen af reglerne meget rigid. Samtidig er oplevelsen, at en godkendelse ofte afhænger af gode kontakter i kommunen.

Endelig savner nogle virksomheder, at kommunen som helhed er mere lydhøre over for input til større byudviklingsprojekter, såsom renovering af havneområder og udbygning af cykelstier og vejnet. De savner visionære planer og handlinger, der til sammen skal skabe en attraktiv by.

Forbedrings-områder:

Vejledning ifm. ansøgninger. Flere virksomheder efterspørger mere vejledning ifm. udarbejdelse af ansøgninger, som skal til godkendelse i Teknisk Forvaltning. Særligt fordi godkendelsen ofte afhænger af virksomhedens evne til at skrive ansøgningen på "den rigtige måde".

Feedback på afslag. I stedet for et blankt afslag på ansøgninger savner flere virksomheder en mere konstruktiv dialog om, hvordan ansøgningen kan tilpasses og derved blive godkendt (forvaltningen som sparringspartner).

Bredere inddragelse i byudvikling. Flere savner en bredere orientering om og inddragelse ift. udviklingen af centrale områder i byen. Det gælder særligt havneområdet, der ofte fremhæves som Holbæks DNA, og hvor kommunen allerede har søsat en række udviklingsprojekter – men hvor flere virksomheder føler sig uden for indflydelse.

2. SAMSPIL MED JOBCENTRET

Tilfredshed:

En relativt stor del af virksomhederne har samarbejdet med Jobcenteret – særligt de større og mere etablerede virksomheder. Og tilbagemeldingerne er overvejende meget positive.

Mange virksomheder har et godt samarbejde med Jobcenteret om at få udsatte borgere i job – fx skånejob og prøveansættelser – eller om at oprette praktikpladser til byens studerende. Dvs. samarbejder hvor virksomhederne typisk deltager, fordi de ønsker at tage et socialt ansvar.

ERHVERVSLIVETS NUVÆRENDE SAMSPIL MED HOLBÆK KOMMUNE

Tilfredshed - fortsat:

Andre virksomheder samarbejder med Jobcenteret om rekruttering af primært ufaglært og faglært arbejdskraft. Disse virksomheders tilbagemeldinger er mestendels positive. Enkelte kritiserer dog Jobcenteret for at have for stort fokus på at formidle arbejdskraft med sociale eller fysiske handicaps – og for lidt fokus på at hjælpe virksomhederne med at løse deres kompetencebehov.

Forbedringsområder:

Bedre dialog om jobforløb. Selvom virksomhederne generelt er tilfredse med samarbejdet om udsatte borgere efterspørges mere dialog med Jobcenteret om den enkelte borgers forløb, og hvordan borgeren kan støttes heri. Pt. tenderer forløbene til at blive "midlertidige ophold" uden videre perspektiv.

Større fokus på kompetencebehov. Enkelte virksomheder efterspørger, at Jobcenteret målrettet hjælper virksomhederne med at rekruttere ordinær arbejdskraft, som imødekommer deres kompetencebehov.

Øvrige bemærkninger:

En del virksomheder fravælger at rekruttere igennem jobcenteret, fordi de har behov for specialiseret arbejdskraft, som de primært forventer at kunne finde gennem netværk o.l.

3. HOLBÆK KOMMUNE SOM INDKØBER OG UDBYDER

Tilfredshed:

En forholdsvis stor del af virksomhederne har Holbæk Kommune som kunde – særligt inden for bygge & anlæg samt omsorg & pleje. Virksomhedernes tilbagemeldinger er blandede.

Nogle virksomheder oplever en stærk politisk vilje til at bruge lokale leverandører til at løfte kommunale bygge- og renoveringsprojekter – og har selv løst flere opgaver. Andre virksomheder anser imidlertid konkurrencen om kommunale byggeprojekter for at være skævvredet og uigennemsigtig. De for nemmer, at kommunen undlader at indbyde en brede kreds af virksomheder til at byde på lokale opgaver og i stedet benytter de samme leverandører i eller uden for kommunen.

Andre virksomheder oplever, at kommunen er tilbageholdende med at udlicitere kommunale omsorgsopgaver. Dels fordi priserne på offentlige og private udbydere af omsorgsydelser er uigennemsigtige og får de private udbydere til at fremstå dyrere, end de er. Dels fordi der mangler en tillid til, at private aktører kan løfte omsorgsopgaver på samme niveau som det offentlige.

Forbedringsområder:

Klarere dialog om udbud af byggeprojekter. Virksomhederne efterspørger en bred orientering om udbud af nye kommunale byggeopgaver samt en tydeliggørelse af, hvordan den samlede udbudsproces foregår.

Ensretning af prisopgørelser på omsorgsydelser, så kommunen har et prismæssigt sammenligneligt grundlag for vælge privat eller offentlig service. Handler særligt om at inkludere udgifter til overhead i offentlige prisopgørelser.

ERHVERVSLIVETS UDBYTTE AF HOLBÆK ERHVERVSFORUM

1. IVÆRKSÆTTERE OG SMÅ VIRKSOMHEDER

Tilfredshed:

Næsten alle iværksættere og mindre virksomheder har gjort brug af Erhvervsforum. Særligt i opstartsfasen benytter mange sig af 1-1 vejledning og rådgivercafeen. Fælles for iværksættere og mindre virksomheder er, at de overvejende er tilfredse med den vejledning, de har fået (jf. også del 2) – og at de kan se relevansen af de fleste ydelser afhængigt af den individuelle virksomheds udviklingstrin.

Forbedrings-områder:

Mere opsøgende arbejde. Flere mindre virksomheder efterspørger, at Erhvervsforum påtager sig en mere opsøgende rolle. Dels i form af løbende opfølgning på den sparring, de har ydet. Dels i forhold til at opsøge nye virksomheder og iværksættere tidligt i deres udviklingsforløb.

Herudover foreslår et par af de mindre virksomheder, at Erhvervsforum laver en årlig rundspørge (fx elektronisk) blandt deres medlemmer for at følge op på deres situation og derigennem afklare, om de har behov for rådgivning.

2. ETABLEREDE VIRKSOMHEDER

Tilfredshed:

Generelt benytter de interviewede etablerede virksomheder i mindre grad Erhvervsforum end iværksætterne.

Flere angiver dog, at de drager god nytte af at være med i et netværk, hvor de opnår øget kendskab til potentielle lokale kunder og samarbejdspartnere. Mange medlemmer deltager alene i brede netværksaktiviteter og arrangementer. Herudover bruger de aktivt Erhvervsforum som et "talerør" til embedsmænd og politikere i kommunen. Endelig forventer nogle virksomheder at drage god nytte af det relativt nye ledernetværk.

De etablerede virksomheder er delte i spørgsmålet om Erhvervsforums fremtidige rolle. Nogle efterspørger et mere aktivt og opsøgende Erhvervsforum, der følger med i virksomhedernes udvikling, og som kan fungere som kritisk sparringspartner og være behjælpelig med fx rekruttering af nye typer af medarbejdere. At kunne få trykprøvet nye forretningskoncepter er også en efterspurgt ydelse. Andre etablerede virksomheder bruger fx brancheorganisationer som sparringspartnere og ser Erhvervsforums rolle som begrænset.

Forbedrings-områder:

Udviklingssamtaler. En betydelig del af virksomhederne ønsker et mere opsøgende Erhvervsforum, der sætter sig ind i virksomhedernes aktuelle udfordringer – og dermed bedre kan 1) være indgang til det samlede erhvervsfremmesystem, 2) sammensætte netværk af virksomheder med ensartede behov.

HOLBÆKS STYRKER IFØLGE VIRKSOMHEDERNE

- Virksomhederne oplever arbejdskraften som meget stabil og loyal. Den lokale arbejdskraft er ofte i virksomhederne i mange år, har lavt fravær og viser stort engagement i virksomhederne.
- Det generelle lønniveau er lavere end i hovedstadsområdet.
- Der er generelt en god tilgængelighed med gode vejforbindelser, få trafikproblemer og velfungerende offentlige trafikforbindelser.
- Tæt på København (45 minutter) og gode forbindelser til både Fyn og Jylland.
- Erhvervsvenlige politikere med fokus på at styrke de lokale erhvervsvilkår
- Naturskønt område ud til fjorden.
- Lave priser på erhvervsgrunde og private boliger (sammenlignet med Storkøbenhavn).

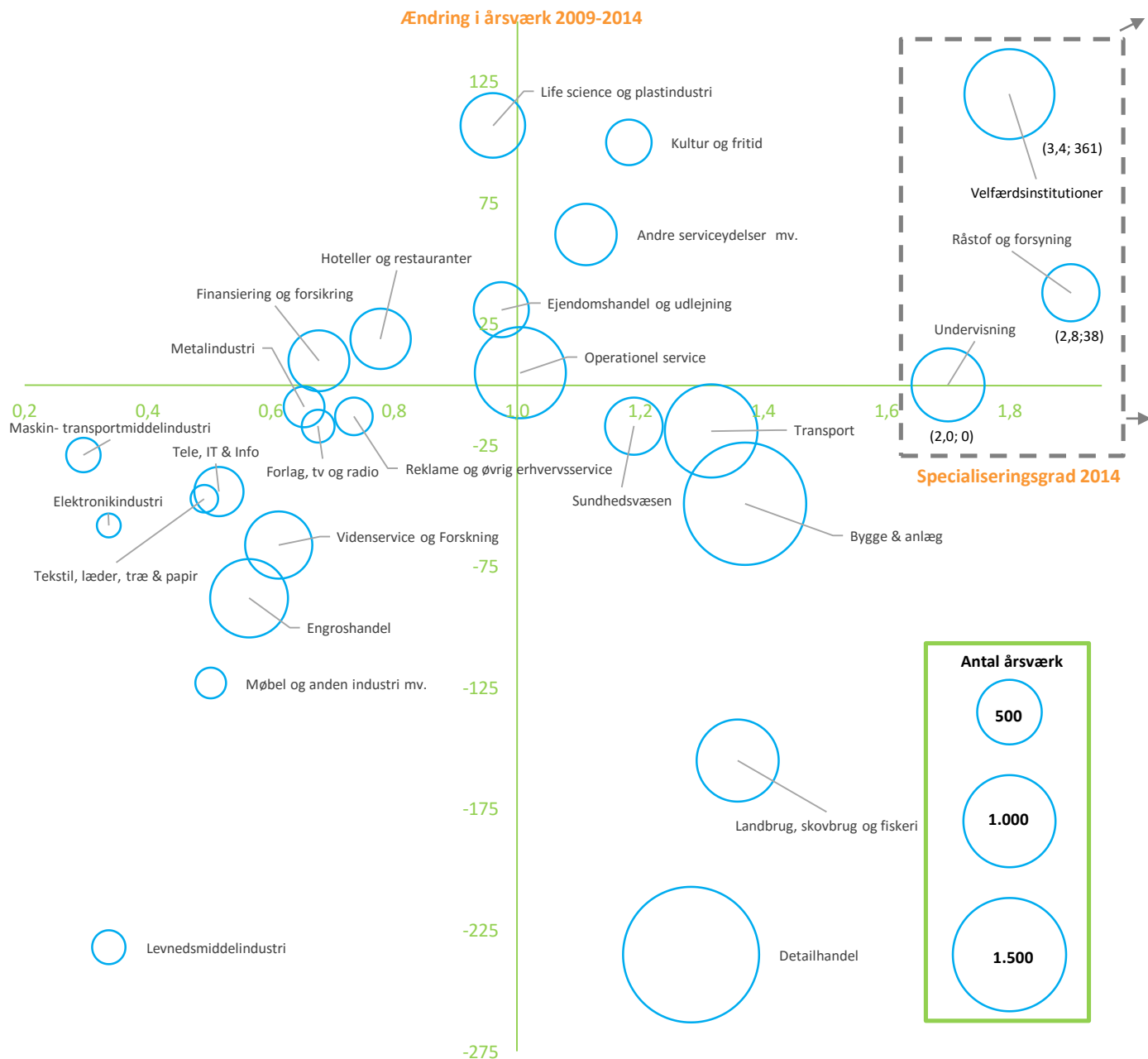
HOLBÆKS SVAGHEDER IFØLGE VIRKSOMHEDERNE

- Et beskedent lokalt marked – mange servicevirksomheder og bygge- og anlægsvirksomheder har deres primære marked og største omsætning i Storkøbenhavn.
- For lille fokus på at tiltrække og fastholde arbejdskraft (bosætning) – kommunen kommunikerer og markedsfører ikke sine styrker stærkt nok. Samtidig for lille fokus på at udnytte og tilgængeliggøre naturskønheder (fx cykelruter, fiskepladser, attraktioner i havneområde, mv.).
- Beskedent udbud af højtuddannede – der endvidere ofte foretrækker at arbejde i Storkøbenhavn.
- Uddannelsesinstitutioner er ikke synlige og fungerer ikke som en udviklingsressource på samme måde som i andre kommuner.
- Holbæk er ikke et regionalt vækstcenter og har ikke toneangivende, større virksomheder, der kan tiltrække arbejdskraft og signalere udvikling.

BILAG 1: ERHVERVSSPECIALISERING OG UDVIKLING

Figuren viser kommunens erhvervmæssige specialisering gennem tre indikatorer:

- Cirklens størrelse illustrerer størrelsen målt på fuldtidsbeskæftigede i den pågældende branche.
- Placeringen langs x-aksen viser branchens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at den pågældende branches andel af den samlede beskæftigelse i kommunen er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede de sidste fem år.

Kilde: Danmarks Statistik (særkørsel)

BILAG 2: DATAGRUNDLAG OG METODE

Del 1) er baseret på CVR-data over virksomheder og brugerdata over førstartere, som i perioden 2012-2015 er blevet vejledt i den lokale erhvervsservice. Data er udleveret af den lokale erhvervsservice. Kommunens virksomhedsbestand består af private virksomheder, som ikke kan betegnes som hobby-virksomhed.

Danmark Statistik har på baggrund af den udleverede liste opgjort brugernes branche- og størrelsesfordeling.

Sammenligningsgrundlaget til brugernes profil er også en særkørsel fra Danmarks Statistiks *Erhvervsstatistiske register* (ESR) og *Beskæftigelse for Lønmodtagere* (BFL), hvor der er blevet renset for eksempelvis hobby-virksomheder, offentlige virksomheder og virksomheder, hvis hovedaktivitet ikke ligger i kommunen.

Del 2) er baseret på et spørgeskema udsendt til førstartere, iværksættere og etablerede virksomheder, der har gjort brug af den lokale erhvervsservice i 2014-2015 (tre første kvartaler i 2015). Svarprocenten for førstartere er 23 procent, for iværksætterne er 36 procent og for etablerede virksomheder 30 procent. Spørgeskemaet er gennemført af IRIS Group.

Data om brugen af regional og national erhvervsfremme er udregnet ved at matche CVR-numre fra den lokale erhvervsservice med brugerdata fra *Erhvervsstyrelsens Væksthusstatistik*, *Forsknings- og Innovationsstyrelsens InnovationDanmark database*, *Markedsmodningsfondens brugerdatabase* og *Eksportrådets kundedatabase*. Grafen, "Andel vejledte, der efter vejledningen har benyttet regionale og nationale erhvervsfremmetilbud", baserer sig på en række match-regler. Eksempelvis, at brugen af øvrige erhvervsfremmetilbud ikke kan forekomme før brugen af den lokale erhvervsfremme i tid, og at en virksomhed kun tælles en gang på trods af forekomsten af flere match på tværs af de forskellige erhvervsfremmetilbud. Referencegruppen er kommunens brugere, der ikke er vejledt i den lokale erhvervsservice, i procent af alle virksomheder i kommunen.

Danmarks Statistik har gennem deres registre ESR, BFL og Firmaernes Køb og Salg (FIKS) indhentet omsætning og årsværk på de vejledte i kommunen. For en nærmere beskrivelse af de gennemført effektmålinger henvises til www.IRISGroup.dk.

Del 3) baserer sig primært på særkørsler fra Danmarks Statistik. Der er indhentet data fra alle danske kommuner, regioner og for hele landet. Al data er afgrænset til private virksomheder, der ikke kan betegnes som en hobby-virksomhed. Grundet diskretionshensyn i Danmarks Statistik er en række mindre brancher lagt sammen og givet nye branchenavne.

Produktivitet er målt som værditilvækst pr. fuldtidsmedarbejder i 2014. For ikke at lade produktivitetsindikatoren blive afgjort af de mange små virksomheder, har Danmarks Statistik udeladt: 1) Virksomheder uden omsætning og 2) små virksomheder (under 5 medarbejdere).

Del 4) er baseret på dybdeinterviews med 26 virksomheder.

For yderligere spørgsmål vedrørende kilder, metode og afgrænsning kan IRIS Group kontaktes på irisgroup@irisgroup.dk eller 5125 1040.

BILAG 3: SPØRGESKEMABESVARELSER

	Førstartere	Iværksættere	Etablerede virksomheder
Samtlige spørgeskemaundersøgelser	48	79	432
Inaktive e-mails	1	3	14
Respondenter, der ønskede at blive taget ud af populationen	0	0	4
Samlet respondentpopulation	47	76	414
Besvarede spørgeskemaer	11	27	124
Svarprocent	23%	36%	30%

Tabellen giver et overblik over spørgeskemaundersøgelsens population og besvarelser, dvs. 1) hvor mange spørgeskemaer, der samlet er sendt af sted 2) hvor mange e-mails der var inaktive samt 3) hvor mange respondenter der har besvaret skemaet.

Opgørelsen er fordelt på de tre typer vejledte, der arbejdes med igennem hele rapporten – førstartere, iværksættere og etablerede virksomheder.

Bridging business needs
and innovation policy

Jorcks Passage, opgang B, 4. sal

DK-1162 København K

www.IRISgroup.dk